

ÅRSBERETNING 2022

VÅLER KOMMUNE

Sammendrag

Kommunedirektørens årsberetning til kommunestyret, som legges frem sammen med årsregnskapet, er en viktig del av kommunens styringssystem. Her rapporteres hva som er oppnådd i 2022 i forhold til de mål som kommunestyret satt gjennom budsjettet 2022.

Regnskapet synliggjør alle kommunens aktiviteter, og årsberetningen beskriver tjenestene som produseres i egen regi og oppgaver som er satt bort til andre. En samlet årsrapport skal fungere som et informasjonsdokument samtidig som den er et nyttig redskap i erfaringslæringen.

Regnskapet for Våler kommune for 2022 legges frem med et positivt netto driftsresultat på kr. 20,6 mill.

«To ganger hurra for Våler i Viken» var overskriften i Kommunal Rapport torsdag 2.mars 2023. Her pekes det blant annet på at kommunen gjør det bedre innen hele ti av totalt sektorer i Kommunebarometeret i fjor. Sterkt forbedret økonomisk resultat, bedre plassering innen flere av de store tjenesteområdene som skole, barnehage og pleie og omsorg. Kommunen nærmer seg nå en plass blant de 100 beste kommunene i landet.

Arbeidet med å forbedre og utvikle tjenestene samt å effektivisere driften er en kontinuerlig prosess som selvfølgelig vil fortsette også fremover

Våler 31.03.2023

Ivar Nævra
kommunedirektør

Innhold

Sammendrag	2
Kommunedirektørens vurdering	4
Politisk organisering:.....	6
Administrativ organisering:.....	7
Økonomisk analyse	8
Driftsregnskapet	8
Bevilgningsoversikt – Driftsregnskapet (§5-4):.....	9
Hovedoversikt drift (§5-6)	10
Selvkostområder.....	11
Bevilgningsoversikt – Investering (§5-5).....	12
Balanseregnskapet	13
Finans- og gjeldsforvaltning.....	14
Kommunens eierskap	17
Kommunedirektøren.....	18
Sammenligning av budsjett og regnskap.....	19
Stab økonomi, innkjøp og IT.....	19
Situasjonsbeskrivelse	19
Sammenligning av budsjett og regnskap.....	20
Stab HR og administrasjon.....	20
Sammenligning av budsjett og regnskap.....	21
Oppvekst og kultur	22
Helse og velferd	28
Økonomi.....	37
MILJØ OG TEKNIKK.....	38
Ansvarsområde.....	38
VARF (Vann, avløp, renovasjon og feiing)	42

Kommunedirektørens vurdering

For andre år på rad legger kommunen frem et solid økonomisk resultat med et netto driftsresultat på 20,6 mill., tilsvarende 3,75 prosent av sum driftsinntekter. Det økonomiske resultatet er 24,6 mill. bedre enn justert budsjett.

Det er imidlertid viktig å merke seg at det store overskuddet først og fremst skyldes ekstraordinære inntekter som vi mottok sent i 2022.

Kommunestyret vedtok for budsjettet 2022 flere økonomiske måltall:

- Gjelden skal ikke overstige 100 % av sum driftsinntekter
- Handlingsregel om at kapitalutgiftene ikke bør overstige 6 % av frie inntekter
- Netto driftsresultat: 1,8 % av sum driftsinntekter over tid.
- Disposisjonsfondet bør være på 8% av sum driftsinntekter

Resultatene våre tilsier at vi har nådd måltallene:

- Gjelden er på 44,6 % av sum driftsinntekter
- Kapitalutgiftene er på 2,46 % av frie inntekter
- Netto driftsresultat er på 3,75 % av sum driftsinntekter
- Disposisjonsfondet er på 13,0 % av sum driftsinntekter

Kommunen står imidlertid ovenfor betydelige investeringer i årene som kommer. Vi har hatt en svært høy innflytting uten at det har vært tatt høyde for nødvendig utbygging og forbedring av både den tekniske og sosiale infrastrukturen. Kapasiteten er sprengt og vi vet at det er svært mange som ønsker å bygge og bo i kommunen vår også fremover. Befolkningsveksten slik den har vært og de prognosene som nå ligger til grunn i de kommende år, er det svært mange kommuner som misunner oss.

Kommunens gjeld, og dermed også økte kapitalutgifter, vil måtte øke betydelig i de nærmeste årene. Utbedring av renskapasiteten i Svinndal, investeringer i bedre vannforsyning til Kirkebygden området og ikke minst utbyggingen av skolene på Kirkebygden, vil medfører økt lånebelastning for kommunen.

For å kunne takle den økte utbyggingen og de økte utgiftene som følger av dette, er det nødvendig at kommunen fortsatt har stort fokus på digitalisering og effektivisering.

Gledelig er det derfor at kommunen i 2022 har forbedret seg i hele 10 av 12 sektorer i kommunebarometeret i fjor. Forbedringene er kommet både innenfor skole, barnehage samt pleie- og omsorg.

Etter at kommunen tok over det private Våler vannverk SA har det vært foretatt store investeringer for å redusere lekkasjer. Det er også satt av betydelige midler til videre oppgradering av både vann- og kloakk. På tross av dette, viser regnskapet at vi nå kan levere vann- og kloakk tjenester rimeligere til kommunens innbyggere.

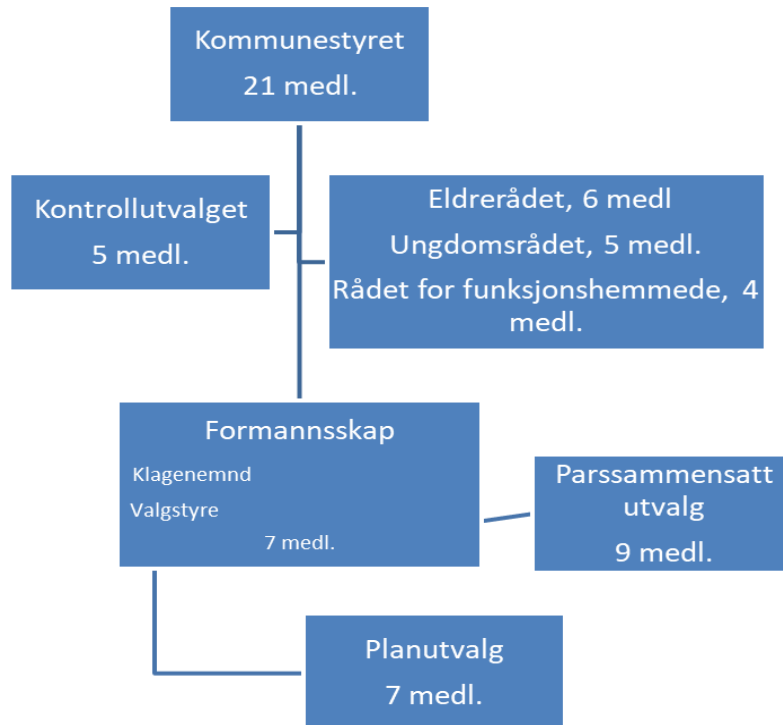
Beredskap har fått en større plass i kommunens hverdag de to siste årene. Både pandemien, krigen i Ukraina, og ikke minst den økte trusselen mot kommunen som organisasjon i form av økt trussel mot IKT systemene våre, gjør at vi må tenke beredskap i et videre perspektiv. Dette vil måtte medføre større ressursinnsats en i dag.

Frivilligheten i Våler er stor og en betydelig ressurs. Å gi frivilligheten gode rammevilkår vil derfor være svært viktig i årene som kommer.

Ivar Nævra
kommunedirektør

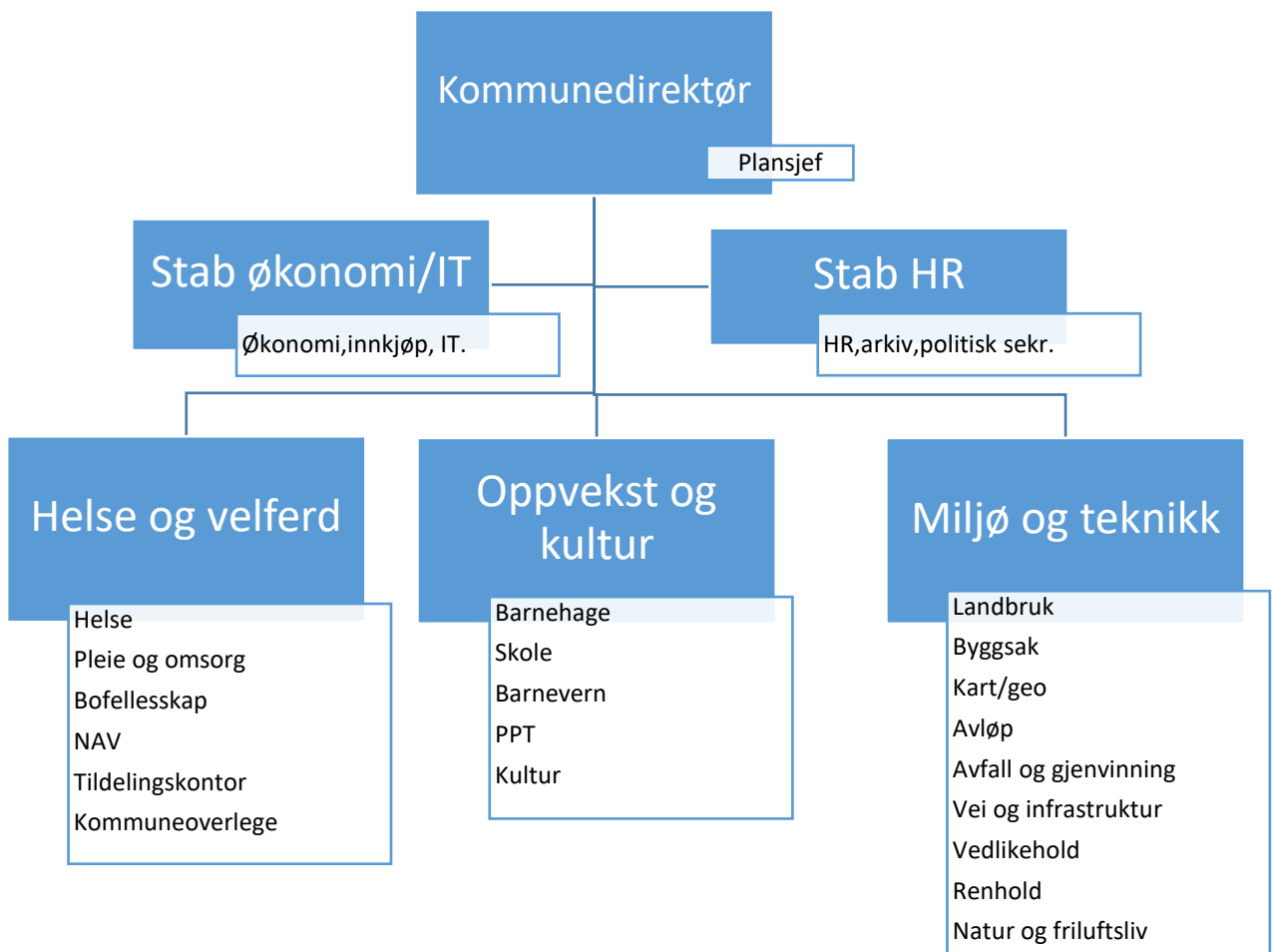
Politisk organisering:

Våler kommune er politisk organisert etter formannskapsmodellen. Kommunestyret er øverste politiske organ, og fatter vedtak på vegne av kommunen, så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak (reglement).

Administrativ organisering:

Våler kommune var i 2021 administrativt organisert med tre beslutningsnivåer: Kommunedirektør, kommunal-/stabssjefer og virksomhetsledere.

Økonomisk analyse

Økonomisk handlingsrom er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. God økonomistyring og vedtatte handlingsregler for driftsbudsjett, investeringer og finansforvaltning skal sikre et godt økonomisk handlingsrom og en bærekraftig økonomi. Dette innebærer at vi skal:

- Tilpasse driften til de økonomiske rammebetingelsene, budsjett og mål for netto driftsresultat
- Tilpasse investeringsnivået til aktuelt handlingsrom for investeringer
- Styre belastning av lånegjeld, rente- og avdragsbelastning
- Avsette eller holde tilstrekkelige midler til bufferkapital for å kunne ta svingninger i finansmarkedet.

Det er viktig at budsjettprosessen blir så god som mulig. Det er der grunnlaget legges i vurderinger av forventede (skatte)inntekter, det defineres mål for drift og utvikling, og den operative og finansielle risikoen besluttes. Det er et mål for administrasjonen å sette både kommunalområdene og de folkevalgte i bedre stand til å styre effektivt gjennom året. Dette må skje ved at behov, planer, oversikter, analyser, prognoser, alternative veivalg og resultater blir fulgt opp tettere og mer presis. En effektiv sentral økonomifunksjon, sammen med et effektivt samspill ut i alle virksomhetene er en forutsetning.

Driftsregnskapet

Våler kommunes regnskap for driftsområdene viser et merforbruk på 8,3 mill. sammenlignet med regulert budsjett.

Som det fremkommer nedenfor, viser regnskapet vesentlige ulikheter (mindre-/merforbruk) internt mellom stabene, oppvekst og kultur, miljø og teknikk og helse og velferd.

Året 2022 har vært et år hvor vi fortsatt hadde utgifter i forbindelse med koronapandemien. Overgangen til normal drift etter år med koronapandemi tar tid og arbeidet med effektiviseringstiltak og strategisk prioritering av ressurser til sentrale funksjoner må fortsette i 2023 og framover, slik at organisasjonen blir i stand til å lede og utvikle kommunens tjenesteproduksjon og omstille for å møte utfordringer (for eksempel økt antall eldre pluss investeringsbehov). Analyser og budsjettarbeid framover blir viktige instrumenter for å lykkes.

Bevilgningsoversikt – Driftsregnskapet (§5-4):

	Regnskap 2022	Reg. budsjett 2022	Oppr.budsj 2022	Regnskap 2021
Rammetilskudd	202 512 164	190 702 000	182 000 000	186 173 077
Inntekts- og formueskatt	190 597 206	173 000 000	165 000 000	179 304 593
Eiendomsskatt	14 229 919	14 000 000	14 000 000	13 993 168
Andre generelle driftsinntekter	23 806 172	8 000 000	8 000 000	18 666 572
Sum generelle driftsinntekter	431 145 462	385 702 000	369 000 000	398 137 410
Sum bevilgninger drift, netto	400 101 132	376 118 618	351 572 000	370 250 728
Avskrivninger	18 539 661	19 600 000	19 600 000	15 265 404
Sum netto driftsutgifter	418 640 792	395 718 618	371 172 000	385 516 132
Brutto driftsresultat	12 504 669	-10 016 618	-2 172 000	12 621 278
Renteinntekter	5 890 041	2 100 000	2 100 000	1 611 619
Utbytter	2 999 819	1 000 000	1 000 000	1 419 424
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-244 443			708 191
Renteutgifter	7 689 847	6 200 000	6 200 000	3 769 691
Avdrag på lån	11 352 165	10 500 000	10 500 000	13 539 920
Netto finansutgifter	-10 396 594	-13 600 000	-13 600 000	-13 570 377
Motpost avskrivninger	18 539 661	19 600 000	19 600 000	15 265 404
Netto driftsresultat	20 647 736	-4 016 618	3 828 000	14 316 305
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering				4 960 000
Avsetninger til bundne driftsfond	8 010 469			10 869 842
Bruk av bundne fond	-7 481 799	-7 674 799	-193 000	-8 400 931
Avsetninger til disposisjonsfond	20 119 066	4 021 000	4 021 000	10 940 000
Bruk av disposisjonsfond		-362 819		-4 052 606
Dekning av tidligere års merforbruk				
Sum disponeringer eller deknings av netto driftsresultat	20 647 736	-4 016 618	3 828 000	14 316 305
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-0	0	0	0

Fullstendige regnskapsskjemaer og økonomiske oversikter er å finne i regnskapsdokumentet.

Sum frie disponible inntekter ble ca. 45,4 mill. høyere enn justert budsjett. Skatteinntektene ble ca. 17,6 mill. høyere enn justert budsjett, mens rammetilskuddet ble ca. 11,8 mill. høyere enn justert budsjett og skyldes i hovedsak økt inntektsutjevning med ca. 11,5 mill. Andre generelle inntekter ble ca. 15,8 mill. høyere enn budsjettet.

Netto finansutgifter ble ca. 3,0 mill. lavere enn justert budsjett. Renter og avdrag på lån ble ca. 2,6 mill. høyere enn justert budsjett. Renteinntekter og utbytte ble ca. 5,6 mill. høyere enn justert budsjett og skyldes utbytte fra Østfold Energi AS 1,9 mill. og høyere renteinntekter med 3,8 mill.

Hovedoversikt drift (§5-6)

	Regnskap 2022	Reg- budsjett 2022	Oppr.budsj 2022	Regnskap 2021
Rammetilskudd	202 512 164	190 702 000	182 000 000	186 173 077
Inntekts- og formueskatt	190 597 206	173 000 000	165 000 000	179 304 593
Eiendomsskatt	14 229 919	14 000 000	14 000 000	13 993 168
Andre skatteinntekter	10 487	0	0	558 064
Andre overføringer og tilskudd fra staten	23 795 685	8 000 000	8 000 000	18 108 508
Overføringer og tilskudd fra andre	66 659 424	53 712 459	53 712 459	88 109 551
Brukerbetalinger	14 091 452	14 626 000	14 626 000	15 063 614
Salgs- og leieinntekter	38 472 304	34 549 000	34 549 000	32 276 452
Sum driftsinntekter	550 368 641	488 589 459	471 887 459	533 587 027
Lønnsutgifter	264 980 149	246 645 900	243 443 900	251 278 668
Sosiale utgifter	59 521 996	65 921 219	65 558 400	61 770 080
Kjøp av varer og tjenester	171 437 901	150 423 799	129 442 000	167 824 037
Overføringer og tilskudd til andre	23 384 266	16 015 159	16 015 159	24 827 561
Avskrivninger	18 539 661	19 600 000	19 600 000	15 265 404
Sum driftsutgifter	537 863 972	498 606 077	474 059 459	520 965 749
Brutto driftsresultat	12 504 669	-10 016 618	-2 172 000	12 621 278
Renteinntekter	5 890 041	2 100 000	2 100 000	1 611 619
Utbytter	2 999 819	1 000 000	1 000 000	1 419 424
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-244 443			708 191
Renteutgifter	7 689 847	6 200 000	6 200 000	3 769 691
Avdrag på lån	11 352 165	10 500 000	10 500 000	13 539 920
Netto finansutgifter	-10 396 594	-13 600 000	-13 600 000	-13 570 377
Motpost avskrivninger	18 539 661	19 600 000	19 600 000	15 265 404
Netto driftsresultat	20 647 736	-4 016 618	3 828 000	14 316 305
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
Overføring til investering				4 960 000
Avsetninger til bundne driftsfond	8 010 469			10 869 842
Bruk av bundne fond	-7 481 799	-7 674 799	-193 000	-8 400 931
Avsetninger til disposisjonsfond	20 119 066	4 021 000	4 021 000	10 940 000
Bruk av disposisjonsfond		-362 819		-4 052 606
Dekning av tidligere års merforbruk				
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	20 647 736	-4 016 618	3 828 000	14 316 305
Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)				

Hovedoversikt drift viser at driftsinntektene økte mer enn driftsutgiftene. Driftsutgiftene viser at det er brukt ca. 39,3 mill. mer enn justert budsjett. Hovedårsaken er kostnader til kjøp av BPA (brukerstyrt personlig assistanse), overføring av IT-drift til Ikomm, endring i forbindelse med kjøp av fagsystemer hvor en har gått fra å eie systemene til å leie fagsystemene (skybasert), vedlikehold bygg og vei. Driftsinntektene viser en høyere inntekt på 61,8 mill. i forhold til justert budsjett. Hovedårsaken er økte skatteinntekter (inkl. inntektsutjevning) med kr. 29,1 mill., høyere sykelønnsrefusjoner enn forutsatt, økte tilskudd som skyldes innvandring fra Ukraina etc. Netto driftsresultat ble pluss 20,6 mill.

Større avvik fra budsjett skyldes følgende poster:

Overføringer og tilskudd fra staten som har et avvik på 12,9 mill. og skyldes i hovedsak sykelønnsrefusjoner 8,8 mill., tilskudd til opplæring asylsøkere ca. 4,0 mill.,

Kjøp av varer og tjenester som har et avvik på 20,0 mill. og skyldes i hovedsak kostnader til kjøp av BPA (brukerstyrt personlig assistanse), kostnader til overføring

av IT-drift til Ikomm, endring i forbindelse med kjøp av fagsystemer hvor en har gått fra å eie systemene til å leie fagsystemene (skybasert), vedlikehold bygg og vei.

I resultatet ligger premieavviket mellom faktisk betalt pensjonspremie og den aktuarberegnete normalpremie. Avviket er negativt med 0,75 mill. Dette øker de regnskapsførte utgiftene til pensjon og arbeidsgiveravgift og reduserer regnskapsresultatet. Dette er ikke reelle penger og bør som tidligere år nulles ut gjennom budsjettjustering. I 2023 skjer dette gjennom bruk av regnskapsmessig mindreforbruk eller bruk av disposisjonsfond.

Netto driftsresultat utgjør pluss 3,75 % av sum driftsinntekter (netto driftsresultat). Teknisk beregningsutvalgs anbefaling for en sunn kommuneøkonomi er et resultat på minimum 1,75 %. I kommunestyrets vedtak sak 77/20 den 10. desember 2021 ble det vedtatt at netto driftsresultat skal være 1,8 % av sum driftsinntekter over tid.

Selvkostområder

Avløp og rensing: Gebyrregnskapet viser en kostnadsdekning på 106,6 %. Selvkostfondet er positivt med 4,4 mill.

Feiing: Gebyrregnskapet viser en kostnadsdekning på 140,2 %. Selvkostfondet er positivt med 0,5 mill.

Plansaker: Kommunestyret har ikke vedtatt selvkost på dette gebyrområdet. Selvkostberegning for 2022 viser at det er subsidiert med 0,7 mill.

Bygge- og eierseksjoneringsaker: Kommunestyret har ikke vedtatt selvkost på dette gebyrområdet. Selvkostberegning for 2022 viser en kostnadsdekning på 129,7 %. Det er opprettet eget selvkostfond på 0,6 mill. i 2022.

Kart og oppmåling: Kommunestyret har ikke vedtatt selvkost på dette gebyrområdet. Selvkostberegning for 2022 viser at det er subsidiert med 0,6 mill.

Vann: Gebyrregnskapet viser en kostnadsdekning på 124,0 %. Selvkostfondet er positivt med 1,7 mill.

Bevilgningsoversikt – Investering (§5-5)

	Regnskap 2022	Reg. budsjett 2022	Oppr.budsj 2022	Regnskap 2021
Investering i varige anleggsmidler	39 053 533	88 913 912	52 600 000	31 580 459
Tilskudd til andres investeringer	1 629 245			2 296 373
Investering i aksjer og andeler i selskaper	834 034			855 500
Utlån av egne midler				0
Avdrag på lån				0
Sum investeringsutgifter	41 516 812	88 913 912	52 600 000	34 732 332
Kompensasjon for merverdiavgift	6 787 117	12 299 800	6 900 000	6 852 707
Tilskudd fra andre	90 380 075	89 704 586		1 514 413
Salg av varige driftsmidler				
Utdeling fra selskaper				
Mottatte avdrag på utlån av egne midler				
Bruk av lån	42 169 124	84 008 858	45 700 000	34 723 996
Sum investeringsinntekter	139 336 317	186 013 244	52 600 000	43 091 115
Videreutlån	2 911 980	8 000 000	8 000 000	18 214 746
Bruk av lån til videreutlån	2 911 980	8 000 000	8 000 000	8 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	1 876 581	3 000 000	3 000 000	1 523 894
Mottatt avdrag på videreutlån	5 301 462	3 000 000	3 000 000	4 412 013
Netto utgifter videreutlån	-3 424 881	0	0	7 326 627
Overføring fra drift				-4 960 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	91 629 640	88 204 586		2 888 119
Bruk av bundne investeringsfond				
Avsetninger til ubundet investeringsfond				
Bruk av ubundet investeringsfond	-600 000	-1 320 000		
Dekning av tidligere års udekket beløp	10 214 746	10 214 746		13 318 783
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	101 244 386	97 099 332	0	11 246 902
Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	10 214 746

Detaljerte regnskapstall for de enkelte prosjekter er å finne i regnskapsdokumentene.

Bevilgningsoversikt – Investering viser at det ble investert for ca. 47,4 mill. mindre enn regulert budsjett. De prosjektene med de største avvikene er følgende prosjekter:

Prosjekt Rehab. ledningsnett med et mindreforbruk på 13,5 mill. Hovedårsaken er tidsforskyvning av prosjekter som er igangsatt, men ikke ferdigstilt.

Prosjekt Utredning Kirkebygden skole med et merforbruk på 4,2 mill. Prosjektet er nå i gang for fullt og merforbruket skyldes tidsforskyvninger.

Prosjekt strategisk eiendomskjøp med et mindreforbruk på 22,5 mill. Hovedårsaken er at det ikke har vært objekter å kjøpe i Våler kommune av strategisk formål.

Prosjekt IT-utstyr med et mindreforbruk på 3,6 mill. Årsaken er i hovedsak periodeavvik. Det er planlagt kjøp av nye Pc'er og investeringer i infrastruktur som trådløst nettverk etc.

Prosjekt Rehabilitering vannledninger/-nett med et mindreforbruk på 5,8 mill. Hovedårsaken er tidsforskyvning av prosjekter som er igangsatt, men ikke ferdigstilt.

Prosjekt Vann Kirkebygden med et mindreforbruk på 5,6 mill. Hovedårsaken er tidsforskyvning av prosjekter som er igangsatt, men ikke ferdigstilt.

Balanseregnskapet

Kap.		2022	2021	
	2.2	A. Anleggsmidler		
		<i>I. Varige driftsmidler</i>		
1	2.27	Faste eiendommer og anlegg	486 123 791	473 250 711
2	2.24	Utstyr, maskiner og transportmidler	15 732 178	11 816 022
		<i>II. Finansielle anleggsmidler</i>		
3	2.21	Aksjer og andeler	13 876 204	13 156 008
4	2.29	Obligasjoner	-	-
5	2.22+2.23	Utlån	37 376 737	39 825 252
6	2.28	<i>III. Immaterielle eiendeler</i>	-	-
7	2.20	<i>IV. Pensjonsmidler</i>	456 311 706	436 145 558
		Sum anleggsmidler	1 009 420 616	974 193 552
	2.1	B. Omløpsmidler		
8	2.10	<i>I. Bankinnskudd og kontanter</i>	246 553 855	93 165 710
		<i>II. Finansielle omløpsmidler</i>		
9	2.18	Aksjer og andeler	-	9 138 513
10	2.11	Obligasjoner	-	-
11	2.12	Sertifikater	-	-
12	2.15	Derivater	-	-
		<i>III. Kortsiktige fordringer</i>		
13	2.13+2.14	Kundefordringer	46 565 286	33 226 690
14	2.16	Andre kortsiktige fordringer	12 343	-
15	2.19	Premieavvik	-	362 819
		Sum omløpsmidler	293 131 483	135 893 732
		SUM EIENDELER	1 302 552 099	1 110 087 284
	2.5	C. Egenkapital		
		<i>I. Egenkapital drift</i>		
16	2.56	Disposisjonsfond	-71 701 939	-51 582 873
17	2.51	Bundne driftsfond	-17 319 504	-16 840 452
18	2.5900	Merforbruk i driftsregnskapet	-	-
		<i>II. Egenkapital investering</i>		
19	2.53	Ubundet investeringsfond	-186 816	-786 816
20	2.55	Bundne investeringsfond	-96 463 800	-4 834 159
21	2.5970	Udekket beløp i investeringsregnskapet	-	10 214 746
		<i>III. Annen egenkapital</i>		
22	2.5990	Kapitalkonto	-177 894 529	-211 277 674
23	2.581	Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	-	-
24	2.580	Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	-2 795 946	-2 795 946
		Sum egenkapital	-366 362 535	-277 903 176
	2.4	D. Langsiktig gjeld		
		<i>I. Lån</i>		
25	2.45+2.47	Gjeld til kreditinstitusjoner	-368 052 339	-319 846 355
26	2.41+2.42	Obligasjonslån	-	-
27	2.43	Sertifikatlån	-	-
28	2.40	<i>II. Pensjonsforpliktelse</i>	-493 145 139	-455 784 840
		Sum langsiktig gjeld	-861 197 478	-775 631 195
	2.3	E. Kortsiktig gjeld		
		<i>I. Kortsiktig gjeld</i>		
29	2.33+2.35	Leverandørgjeld	-23 577 751	-
30	2.31	Likviditetslån	-	-
31	2.34	Derivater	-	-
32	2.32	Annen kortsiktig gjeld	-50 661 867	-56 552 913
33	2.39	Premieavvik	-752 468	-
		Sum kortsiktig gjeld	-74 992 086	-56 552 913
		SUM EGENKAPITAL OG GJELD	-1 302 552 099	-1 110 087 284
			-	-
		F. Memoriakonti		
34	2.9100+2.9110	<i>I. Ubrukte lånemidler</i>	21 624 153	15 005 257
35	2.9200	<i>II. Andre memoriakonti</i>	22 258	89 669 152
36	2.9999	<i>III. Motkonto for memoriakontiene</i>	-21 646 410	-104 674 409
		Sum memoriakonti	-	-0

Disposisjonsfondet kan fritt brukes til dekning av utgifter i både drifts- og investeringsregnskapet.

Ubundne investeringsfond kan fritt brukes til å dekke utgifter i investeringsregnskapet, mens de bundne fondene per definisjon er midler som er pliktig avsatt til bestemte øremerkede formål i drifts- og/eller investeringsregnskapet.

Ettersom fondsbeholdningen gjelder pr. 31.12 i regnskapsåret, er ikke-bevilget bruk av fond i budsjettet for 2022 fratrukket. Premieavviket som utgjør 0,75 mill., er heller ikke hensyntatt.

Det er avsatt 20,1 mill. til disposisjonsfondet i 2022.

Arbeidskapitalen er et vanlig brukt begrep for å uttrykke om det er tilstrekkelige midler til å dekke løpende forpliktelser. Den defineres som omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Problemet med arbeidskapitalen som uttrykk for kommunens likviditet, er at en del av omløpsmidlene er øremerket på en eller annen måte. Disse midlene er bundet opp, og kan derfor ikke benyttes fritt etter kommunens eget ønske. Dette gjelder for eksempel ubenyttede lånemidler og ulike bundne fondsmidler. Slike midler bør trekkes fra når arbeidskapitalen blir analysert. Den resterende «frie» delen av arbeidskapitalen er det vanlig å kalle arbeidskapitalens driftsdel eller grunnlikviditeten.

Kommunens likviditet varierer mye i løpet av året, og avhenger blant annet av hvor mye kommunen har innestående, samt inn- og utbetalingstidspunktene for inntekter og utgifter. Likviditeten er normalt best mot slutten av året og normalt dårligst i mai/juni, noe som i stor grad henger sammen med lav skatteinntang og utbetaling av feriepenger. Det er ikke vurdert hvor stor arbeidskapitalens driftsdel bør være.

Kommunens likviditet er meget bra, og det er dermed ikke behov for særskilte tiltak.

Finans- og gjeldsforvaltning

Våler kommunes økonomi- og finansreglement ble sist vedtatt av kommunestyret 15.10.2020 sak. 46/20.

Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål per 31.12.2021:

- Innskudd i kommunens hovedbankforbindelse DnB 234,5 mill., inklusiv forsikringsoppkjøret etter brannen på kr. 89,1 mill.
- Renten på bankinnskudd per 31.12.2022 var 3,63 %.
- Våler kommune med sin forvaltning tar ikke unødig stor finansiell risiko.
- Våler kommune har ingen lån som forfaller i de nærmeste 12 mnd.
- Det foreligger ingen avvik fra økonomi- og finansreglementet.

Langsiktig gjeld (§5-12)

i hele tusen

	2021	2022
Investeringslån (eks. selvkost)	248 359	245 256
Selvkostlån	39 549	75 000
Formidlingslån	41 673	47 796
Sum lån	329 581	368 052
Ubrukte lånemidler	2 199	31 839
Netto lånegjeld i % av sum driftsinntekter (gjeldsgrad)	46,5 %	44,6 %

Gjeldsgraden viser størrelsen på kommunens brutto lånegjeld sett i forhold til driftsinntektene. Da det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det nyttig å se hvordan lånegjelden utvikler seg i forhold til driftsinntektene.

Ikke all lånegjeld tas med i beregningen av gjeldsgraden. Dette gjelder lån for å finansiere investeringer til selvkost (finanskostnadene på dette dekkes av vann- og avløpsgebyret), lån i Husbanken til videreutlånsordningen (en selvfinansierende ordning hvor kommunens låntakere er forutsatt å betale det samme til kommunen som det kommunen må betale til Husbanken).

Kommunens lånegjeld som skal dekkes av driftsinntektene er ca. 245,3 mill.

Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene (gjeldsgraden) var i 2022 lavere enn 2021.

Kommunens garantiansvar

Våler kommune har garantert for lån til andre. Per 31.12.2022 er garantiansvaret på totalt 47,2 mill. Våler kommune har garantert på for lån til Movar IKS hvor rest garantiansvar er på 43,4 mill. I tillegg har Våler kommune garantert for lån til Våk borettslag hvor rest garantiansvar er på 3,8 mill.

Styring og kontroll

Internkontroll

Våler kommune fortsatte i 2022 arbeidet med å oppdatere og digitalisere sentrale rutiner, prosedyrer og reglement.

Vi startet opp med nytt internkontrollsystem i 2022. Jobben med å legge inn rutiner og prosedyrer er godt i gang og arbeidet med å videreføre og utvikle systemet fortsetter i 2023. Med nytt system vil vi jobbe videre med å sikre god etterlevelse av internkontroll og oppfølgingen av avvik i årene som kommer. Våler kommune ønsker en kultur hvor kritikkverdige forhold skal avdekkes og rettes opp.

Likestilling og diskriminering

Ved utgangen av 2022 hadde totalt 559 personer, 451 kvinner og 108 menn et ansettelsesforhold til Våler kommune. Dette utgjør 427 årsverk.

Kvinneandelen blant kommunenes ansatte er 81 %. Menn er underrepresentert i alle sektorer. Denne kjønnsfordelingen er velkjent i de fleste kommunene i Norge. Mange av yrkene i

kommunal sektor er allerede fra utdanningssituasjonen yrker som tiltrekker flest kvinner. Det ansees som positivt for ethvert arbeidsmiljø at det er både kvinner og menn på en arbeidsplass. Det er derfor ønskelig med en økning i andelen mannlige ansatte både innenfor helse, barnehager og skoler.

Kommunens ledelse (tre nivåer; kommunedirektørens ledergruppe, virksomhetsledere og avdelingsledere) bestod i 2022 av 27 kvinner og 11 menn.

Det er fremdeles slik at lønnsnivået for fast- og timelønte i Våler kommune viser at menn har en bedre månedsfortjeneste enn kvinner, mens endring i grunnlønn er tilnærmet lik. Dette har også sammenheng med at det er flere kvinner som arbeider i lønnsstigen for assistenter og fagarbeidere. Dermed blir gjennomsnittslønnen for kvinner lavere enn for menn. Det gis imidlertid lik lønn innenfor de ulike stillingsgruppene.

Våler kommune har totalt 4 lærlinger ved årsskiftet.

HMS – sykefravær

Sykefravær 2021 og 2022						
Virksomhet	2021			2022		
	Kvinner %	Menn %	Totalt %	Kvinner %	Menn %	Totalt %
Staber/sentraladministrasjonen	4,5	0,2	2,6	7,3	2,8	5,4
Stab helse og velferd	12,9	0,0	9,9	9,7	5,4	8,6
Bofellesskap	8,9	3,5	8,2	16,3	1,8	14,8
Pleie og omsorg	15,0	6,5	13,3	10,9	9,6	10,6
Virksomhet helse	10,9	0,0	10,8	7,0	0,0	7,0
NAV (komm.ansatte)	29,7	0,3	20,5	13,4	0,9	10,0
Stab oppvekst/kultur	4,4	1,6	3,6	14,6	0,6	12,4
Augerød Barnehage	18,7	6,0	17,9	20,3	10,4	19,7
Kirkebygden barnehage	6,0	0,0	6,0	7,3	0,0	7,3
Svinndal barnehage	9,4	3,5	9,1	5,5	1,1	5,1
Svinndal skole/SFO	10,2	1,6	8,0	7,1	2,0	5,8
Våk skole/SFO	9,8	8,1	9,4	13,5	5,7	11,9
Kirkebygden skole/SFO	11,0	3,1	10,1	14,6	6,1	13,4
Våler ungdomsskole	10,1	4,3	8,6	14,5	3,7	11,8
Barnevern	15,4	0,7	13,0	24,0	5,5	20,9
Miljø/teknikk	13,2	2,3	8,0	6,1	4,1	4,4
Totalt Våler kommune	11,7	3,6	10,1	12,8	4,7	11,2

Totalt sykefravær i 2022 er 11,2%. Totalt sykefravær i 2021 var på 10,1%

Økning i sykefravær skyldes i stor grad at vi 2022 har hatt en del langtidssykemeldinger. Vi har fortsatt noen ettervirkninger etter Koronapandemien. Korttidsfraværet er stabilt på 1,5 %.

Etisk standard og kontroll

Vi hadde en gjennomgang av etiske retningslinjer høsten 2021. Dette var oppe til drøfting både politisk og på utvidet ledernivå.

Etiske retningslinjer har til formål å sikre en etisk praksis og definere felles standarder for ansatte og folkevalgte i Våler kommune. Ansatte og folkevalgte i Våler kommune skal

arbeide for felleskapets beste i tråd med lover, regler, kommunens verdigrunnlag og politiske vedtak.

Våler kommune har som mål å ha en høy etisk standard og et godt omdømme, en kommune innbyggere kan ha tillit til. Etiske retningslinjer skal være godt kjent blant ansatte og folkevalgte og implementeres som en del av introduksjonen for nyansatte. Våler kommunes ledere har et spesielt ansvar for å utvikle holdninger, og følge opp at medarbeiderne er godt kjent med, og etterlever kommunens etiske retningslinjer, og hva de i praksis betyr.

Kommunens eierskap

Kommunestyret har vedtatt en eierskapsmelding som er retningsgivende for utøvelse av kommunens eierskapsstrategi og politikk for de selskaper og samarbeider hvor kommune er deltaker.

Våler kommune har eierposter i og/eller deltar i følgende selskap og samarbeid:

- Østfold Energi AS
- KI Våler AS
- MOVAR IKS
- Driftsassistansen Viken IKS
- Norske skogindustrier ASA
- KIAS AS
- Personalpartner AS (Tidl. Masvo AS)
- Østfold kommunerevisjon IKS
- Østfold kontrollutvalgsektretariat
- Østfold interkommunale arkivselskap IKS
- Biblioteksentralen
- Mosseregionens Næringsutvikling AS
- Østfoldforskning
- Østfoldlaboratoriet
- Ikomm AS

Kommunedirektøren

Ansvarsområde

Tjenester og oppgaver som inngår i kommunedirektørens stab er overordnet planarbeid, samfunnsutvikling og næringsutvikling.

Plan og utvikling utarbeider kommunal planstrategi og kommuneplan. Staben behandler også private planforslag.

Situasjonsbeskrivelse

Kommunale planer:

Gjennom året har det vært jobbet med ferdigstillelse av kommuneplanens arealdel. Innsigelsene fra Statsforvalter og fylkeskommune har blitt løst og rettet i plandokumentene og øvrige uttalelser har blitt vurdert og delvis hensyntatt. Planen ble fremmet for sluttbehandling i kommunestyret i desember og ble der vedtatt.

Private planer:

Detaljreguleringsplaner for Folkestadbakken 2 og Folkestadveien har blitt fremmet for sluttbehandling i kommunestyret og vedtatt. Til Folkestadbakken ble det også vedtatt utbyggingsavtale.

Områderegulering for Gylderåsen ble lagt ut til offentlig ettersyn om sommeren og siden sluttbehandlet og vedtatt i kommunestyret i desember.

Detaljregulering for Ingulstad sør og gang- og sykkelvei over Rødsund ble begge lagt ut til offentlig ettersyn av planutvalget.

Staben har jobbet med private reguleringsplaner på ulike stadier i prosessen for felter i Våler næringspark og Folkestad 4.

Høringsuttalelser:

Det har blitt utarbeidet og gitt høringsuttalelse for oppdeling av Viken fylkeskommune.

Øvrige saker:

Det har vært jobbet med Osloregionens ordførererklæring for klima og miljø.

Staben har jobbet videre med hvordan utbygging i Svinndal skal håndteres, sett i sammenheng med renskapasitet ved Svinndal renseanlegg og bestemmelser i kommuneplanens arealdel

Staben har jobbet med videresalg av fradelte arealer på Mellom –Roos samt med hvordan kommunen videre skal benytte eiendommen på området som kommunen beholder.

Staben deltar videre i ulike prosjekter ledet av andre.

Sammenligning av budsjett og regnskap

Netto ramme	Regnskap 2022	Reg. budsjett 2022	Oppr.budsj 2022	Avvik
Kommunedirektøren	1 798	5 822	5 800	4 024

Resultatet viser et mindreforbruk og skyldes i hovedsak tilskudd fra Miljødirektoratet til sikring av Mellom-Roos på kr. 2,35 mill. og mindreforbruk på budsjettert kjøp av konsulenttjenester.

Stab økonomi, innkjøp og IT

Ansvarsområde

Økonomistyring, budsjett, regnskap, innfordring, innkjøp og IT.

Oppgaver som inngår i staben er administrativ ledelse og koordinering av etatene, interkommunalt samarbeid, innkjøp, sekretariat og regnskapsførsel for legater, økonomiforvaltning som budsjett, regnskap, lønn, finansforvaltning, innfordring og skatteinnkreving, eiendomsskatt. På IT området har staben ansvar for kommunens innovasjons- og utviklingsarbeid, gevinstrealisering og tilhørende styringssystemer, IT og digitalisering, samt oppfølging av kommunens samlede prosjektportefølje. I tillegg så har IT ansvaret for å følge opp avtalen med vår IT-leverandør Ikomm AS.

Situasjonsbeskrivelse

Hovedfokuset i 2022 har vært å overføre IT-drift til Ikomm AS. Det var planlagt at all IT-drift i Våler er overført til Ikomm AS i starten av høsten 2022. Status er at ved årets slutt så er det meste av driften overført til Ikomm AS. Det gjenstår noen få fagsystemer, brannmur og infrastruktur som skal være ferdigstilt innen sommeren 2023.

Økonomi

Arbeid med å få oversikt over regnskapet fortsatte i 2022. Vi har arbeidet med å lage avstemningsrutiner og ryddet i regnskapsstrukturen. bygge nye strukturer i økonomisystemet.

Innkjøp

Det er et relativt stort utnyttet strategisk potensial knyttet til anskaffelser og oppfølging av avtaler. Gjennom å bygge opp nødvendig kapasitet og kompetanse blir behovsdekning bedre, det fremmer effektivisering, besparelser osv. Strategisk satsing på anskaffelser gir stor mulighet til effektivisering. Det er økende oppmerksomhet på innkjøpets betydning innenfor det offentlige, særlig knyttet til behovet for omstilling, digitaliseringens fremmarsj og de omsorgsutfordringene som er i ferd med å komme.

IT

Det er et sterkt fokus på kontinuerlig forbedring og fornying innenfor IT. Det har vært fokus på fornyelse av PC'ene, hvor en bytter ut gamle PC'er med nye, mere robuste maskiner.

Sammenligning av budsjett og regnskap

Netto ramme	Regnskap 2022	Reg. budsjett 2022	Oppr.budsj 2022	Avvik
Stab Økonomi, IT og innkjøp	11 950	12 878	12 800	928

Regnskapet for økonomi, innkjøp og IT viser et mindreforbruk på 0,9 mill. Årsaken er i hovedsak mindre aktivitet på IT da det er besluttet å overføre driften til Ikomm AS.

Stab HR og administrasjon

Ansvarsområde

HR, lønn, dokumentcenter, politisk sekretariat og resepsjon/førstelinjetjeneste.

Oppgaver som inngår i staben er administrativ ledelse og koordinering for virksomhetene innen lønn og personalområdet, dokumentcenter og førstelinjetjenesten. Dette inkluderer en rekke oppgaver som rådgivning, organisasjons-/lederutvikling, digitalisering, strategiarbeid og utvikling innenfor HR, lønn, dokumenthåndtering, HMS, resepsjon/sentralbord og politisk sekretariat.

Situasjonsbeskrivelse

Våler kommune avsluttet i 2022 prosjektet med heldigital ansettelsesprosess. Det er i alle ledd benyttet Visma moduler som starter i EasyCruit hvor stillingsutlysningene legges ut. Innkomne søknader blir hver dag oppdatert ut mot leder og inn mot dokumentcenter. Etter søknadsfrist saksbehandles ansettelsen i alle ledd fra innkalling til intervju til utsendelse av tilbudsbrev samt teamvurderinger, statistikker, søkelister og innstillingsvedtak. Alt med elektronisk overføring til dokumentcenter. Ved aksept av tilbud fra søker overføres søker til EnterprisePlus og elektronisk personalmelding. Her utarbeides det arbeidsavtale som sendes ut til elektronisk signering med retur til HRM og personalarkiv. Samme dag overføres det informasjon til eAdm som oppretter O365 konto inkl. mailadresse som igjen sender ut informasjon om nyansatt til alle administratorer i alle fagsystemer for aktuell stilling. Konto i Visma Home opprettes digitalt etter at mailadresse er sendt tilbake fra eAdm til HRM. Alt dette skjer innen oppstart av neste arbeidsdag.

Dokumentcenter/resepsjon

Dokumentcenteret har i løpet av året overtatt nye oppgaver, videreutviklet eksisterende og produsert nye rutiner og kontrollfunksjoner og jobbet mot standardisering.

Vi har økt dokumentfangst, raskere fordeling til saksbehandler og økt standardisering ved hjelp av ytterligere skjema bruk fra kommunens nettside, rutinebeskrivelser, veiledere, og sikrere behandling av ulike type dokumenter.

Året har hatt fokus på utarbeidelse av kravspesifikasjon til nytt sak- og arkivsystem med tilhørende kartlegginger av systemer og dokumentforvaltning på tvers av alle fagfelt i kommunen. Kartleggingen er brukt inn i anbudsdocumentet, men også som grunnlag for utarbeidelse sakstruktur og dokumentflyt i kommende fullelektronisk arkiv som et ledd for standardisering av kommunens dokumentforvaltning. Det endelige anbudsdocumentet ble lagt ut januar 2023.

Prosjektet for å utvikle papirarkiv og gå fullelektronisk i samarbeid med leverandør av vårt sak- og arkivsystem ble startet, men utsatt pga. IKOMM sin overtagelse av IT-driften. I dette prosjektet ble organisasjonen, brukeropsett, tilgangsgrupper og saksstruktur teoretisk produsert. Dokumentasjonen fra dette prosjektet vil danne grunnlaget for oppsett av nytt sak- og arkivsystem.

Sammenligning av budsjett og regnskap

Netto ramme	Regnskap 2022	Reg. budsjett 2022	Oppr.budsj 2022	Avvik
Stab HR og administrasjon	13 121	13 099	13 000	-22

Regnskapet viser tilnærmet budsjettbalanse.

Oppvekst og kultur

Ansvarsområde

Kommunalområde oppvekst og kultur ledes av kommunalsjefen. Ansvarsområdet i 2022 omfattet de kommunale grunnskolene, voksenopplæringen, PPT, de kommunale barnehagene, kulturområdet, folkebiblioteket og barnevernstjenester.

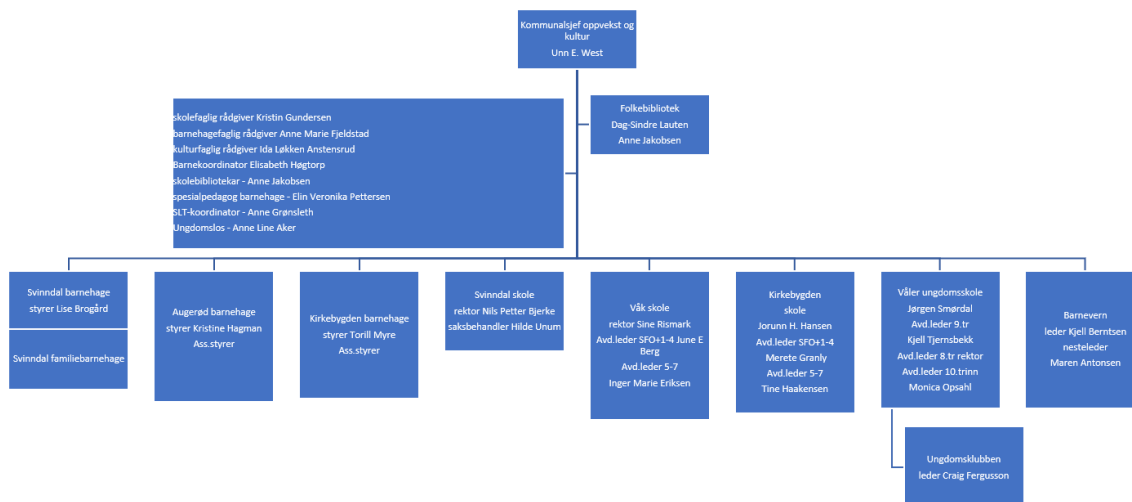

Fig.: Organisering av kommunalområde oppvekst og kultur i 2022

Våler kommune hadde ved utgangen av 2022 – 220,7 årsverk på kommunalområdet oppvekst og kultur, fordelt slik:

- 65,11 årsverk pedagoger og assistenter (inkludert assistenter knyttet til vedtak om spesialpedagogisk hjelp) i de kommunale barnehagene og 244 barn
- 1,5 spesialpedagoger i barnehagene
- 135,1 årsverk pedagoger og assistenter i skolene og 799 elever
- 1 årsverk ungdomslos
- 0,5 årsverk barnekoordinator
- 0,1 årsverk SLT-koordinator
- 2,8 årsverk PPT
- 9 årsverk i barneverntjenesten
- 1 årsverk skolefaglig rådgiver
- 1 årsverk barnehagefaglig rådgiver
- 1 årsverk på kulturfaglig rådgiver
- 2 årsverk i skole- og folkebiblioteket
- 0,59 årsverk på ungdomsklubben

Kommunalområdet er tillagt ansvar for lovpålagte oppgaver og tjenester etter følgende særlover

- barnehageloven med forskrifter, som inkluderer rammeplan for barnehagen
- opplæringsloven med forskrifter, som inkluderer læreplanene
- introduksjonsloven kap. 4 og 4A
- barnevernloven med forskrifter
- folkebibliotekloven kap. I og II
- kulturloven §§ 4 og 5
- helse og omsorgstjenesteloven § 7-2a)

Kommunalområdet er ansvarlig for å blant annet å

- drifte, ivareta tjenestetilbudene
- gjennomføre risikovurdering og internkontroll knyttet til etterlevelse av overnevnte regelverk
- fatte vedtak i en rekke saker
- tildele midler
- sørge for kompetanseutvikling av ansatte
- rapportere til overordnet myndighet
- sørge for tverrfaglig samhandling internt og med andre seksjoner og instanser
- etablere felles rutiner og prosedyrer for virksomhetene
- utarbeide og følge opp lokale planer og strategier
- følge opp sentrale strategier og tiltak

Det er utarbeidet årsmelding for 2022 for ungdomsrådet. Årsmeldingen er lagt frem for kommunestyret. Ungdomsrådet gir innspill til ulike saker og er barn og unges stemme inn i saksbehandlingen.

Skole

Våler er en kommune i vekst og elevtallet stiger noe hvert år. Gjennomsnittlig gruppestørrelse viser at Våler kommune har færre elever per gruppe/klasse enn sammenlignbare kommuner. Dette skyldes både vekst og deling av klasser, små klasserom på en av skolene og totalt sett få elever på en av skolene.

Våler ungdomsskole hadde størst vekst av skolene med en økning på 23 elever fra høst 2021 til høst 2022. I tillegg til paviljongskolen benytter ungdomsskolen i dag Våkhuset og leier misjonshuset. Elevene på ungdomsskolen blir kjørt med buss til og fra Vålerhallen for å ha kroppsøving. Dette gir merutgifter til skyss.

Svinndal skole har et relativt lavt elevtall per trinn, mellom 8 til 16 elever. Få elever per trinn fører til en høyere lærertetthet og en høyere utgift per elev. Skolen har en gammeldags utforming og mangler grupperom for elever med spesielle behov.

Kirkebygden skole blir om kort tid bygd ut. Per i dag har ikke skolen tilstrekkelig med lokaler til å romme alle trinnene, de har derfor benyttet det gamle administrasjonsbygget til ungdomsskolen i 2022. De har brukt to klasserom, kunst- og håndverksrom, og mat- og helserom i dette bygget. I 2023 vil administrasjonsbygget rives, og vi må finne andre løsninger for å ivareta denne opplæringen for elevene på Kirkebygden.

Våk skole har også i 2022 hatt en økning i elevtallet og hadde per 1. oktober, 259 elever ved skolen. Skolen har fine utearealer, men en litt slitt gymsal.

I 2022 har vi fått leie svømmehall på Kirkelund skole i Skiptvet for utvalgte trinn på barneskolene til svømmeopplæring. Leie av hallen og busstransport er en merutgift for kommunalrådet. Ungdomsskolen benytter Vansjø.

Fra 01.08.22, ble det innført gratis 12 timers gratis kjernetid per uke i SFO for alle elever på 1.trinn. Dette sammen med redusert foreldrebetaling for elever i familier med en inntekt under et satt nivå, gir oss en mindreinntekt til drift av SFO. Tapte inntekten for gratis kjernetid vil være på ca. kr. 1,4 mill. for alle tre skolene. Redusert foreldrebetaling SFO ble i 2022 gitt der

husholdninger har en samlet inntekt under kr.518 833,- for SFO elever på 2.-4. trinn og kr. 350 000,- for elever på 1. trinn.

Vi har en relativt stor andel elever med vedtak om spesialundervisning i kommunen. Dette krever mye ressurser og kompetanse i skolene. Skoleåret 20/21 hadde 56 elever vedtak om spesialundervisning, i 21/22 hadde 79 elever vedtak om spesialundervisning. Skoleåret 22/23 er det 81 elever med vedtak om spesialundervisning. Det er en økning i antall elever med vedtak på ca. 45% fra høsten 2020 til høsten 2022.

Høsten 2021 ansatte vi en ungdomslos, da vi så at mange elever har utfordringer med deltakelse i skolen, noe som ble forsterket av pandemien. Vi mottar i en treårsperiode årlig tilskudd fra Bufdir til 50 % av utgiftene. Kravet er at kommunen selv må dekke resterende 50 % andelen. Merutgift i 2022 for kommunen var på kr 422 500,-. Vi har forpliktet oss til denne utgiften frem til og med 2024. Vi vil da gjøre en vurdering av hvordan kommunen skal videreføre dette arbeidet

Vi har også i 2022 videreført satsningen på digitalisering både i skolen og på administrativt nivå, for å effektivisere saksbehandlingen.

Våler kommune kjøpte tjenester av Moss Voks til voksenopplæringen. Det medfører en lavere utgift for oss og et bedre tilbud til elevene enn det å drifte en egen liten voksenopplæringsavdeling.

Barnehage

Våler kommune har benyttet alle barnehageplassene vi har til disposisjon i kommunen. Alle barn som har rett til barnehageplass, har fått tildelt plass. Barnehagene har imidlertid i løpet av 2022 mottatt flere søknader om barnehageplass for barn som ikke har rett til plass per i dag, noe som medfører ventelister, og mulig større bruk av private barnehager i nabokommuner.

I 2022 ble maksimalprisen for en barnehageplass satt ned, noe som førte til en mindreinntekt på barnehageområdet. Maksprisen var kr. 3 315,- per måned fra 1. januar 2022 og kr. 3 050,- per måned fra 1. august 2022. Fra 1. januar 2023 blir det en makspris på kr. 3 000,-. Dette er en tapt inntekt for barnehagene fra des 21 til jan 23 på ca. 0,9 mill. per år.

Husholdninger med samlet inntekt under kr. 598 825,- med barn 2-5 år kan søke om redusert foreldrebetaling i barnehage og gratis kjernetid på 20 timer. For barn 0-1 år er inntektsgrensen kr. 559 166,-. For barnehageåret 22/23 har vi en mindreinntekt i de kommunale barnehagene på ca. kr 0,9 mill.

Tilskuddet til private barnehager i Våler kommune hadde en nedgang på kr. 1,5 mill. fra 2021 til 2022 grunnet rimeligere drift av de kommunale barnehagene. Tilskuddet tar utgangspunkt i driftsutgiftene til de kommunale barnehagene året før tilskuddet utbetales.

Kommunen betaler også for private barnehageplasser i andre kommuner for barn bosatt i Våler. I 2022 betalte kommunen ca. kr. 2,8 mill. til slike plasser. Det er en økning på kr. 1,3 mill. fra 2021 til 2022. I tillegg kommer utgifter til søskenmoderasjon og redusert foreldrebetaling i både de kommunale og de private barnehagene.

I 2022 hadde vi en utgift til spesialpedagogisk hjelp og hjelpetiltak i barnehagene på kr. 4,1 mill. Dette er en økning fra 2021 på kr. 1,1 mill. Det følger det samme mønsteret som spesialundervisning i skolene.

Vi viderefører satsningen på digitalisering på administrativt nivå på barnehageområdet for å effektivisere saksbehandlingen.

PPT

Vi har en felles PP-tjeneste med Råde kommune. Totalt har vi 2,8 stillinger i Råde og Våler PPT, i tillegg en andel av administrasjonskostnaden. Totalutgift til PPT var i 2022 på kr. 2,9 mill.

Tverrfaglig samhandling

I 2022 har vi jobbet videre med implementeringen av BTI modellen (bedre tverrfaglig innsats. Det gjenstår fremdeles mer opplæring før dette systemet er fullt ut tatt i bruk i alle virksomheter som jobber med barn og unge. Oppvekstteamet er igangsatt i 2022. Dette er et tverrfaglig team inn i BTI modellen.

Høsten 2022 ansatte vi en barnekoordinator i 50 % stilling. Vi fikk et tilskudd for å iverksette denne ordningen. Tilskuddet tilsvarte en 15 % stilling. Kommunalområdene Helse og velferd, og oppvekst og kultur har derfor gått sammen om å finansiere resterende del av en 50 % stilling.

Ungdomsklubben

Ungdomsklubben Posse er driftsmessig flyttet fra Våk skole til Våler ungdomsskole i 2022. Klubben ble stengt for oppussing høsten 2022 og åpnet igjen med fokus på ungdomsskole-elevne en kveld per uke og 7. trinn fra alle barneskolene en gang i måneden.

Det er per i dag en leder i 25 % stilling og to ansatte i 17 % stillinger som jobber på ungdomsklubben.

Barnevernet

Antallet bekymringsmeldinger i barneverntjenesten har vært stabilt høyt de siste årene. Antall bekymringsmeldinger de siste to årene har ligget på rundt 160 meldinger. Barneverntjenesten har en svært stor arbeidsporfølje. Det ble derfor i 2022 besluttet å øke antall saksbehandlere med to nye stillinger. Barneverntjenesten har hatt mye fravær grunnet sykemeldinger og fødselspermisjoner i 2022. Det har derfor vært nødvendig å kjøpe inn vikartjenester, noe som medfører en merkostnad.

1. januar 2022 trådte barnevernsreformen i kraft. Det medførte et økt ansvar og en økt kostnad for kommunen. De månedlige andelene for ulike plasseringer ble mer en doblet.

Institusjon

Månedlig egenandel 2021: kr. 76 900,-
Månedlig egenandel 2022: kr. 170 000,-
Endring i egenandeler 2021-2022: 121 %

Spesialiserte fosterhjem og beredskaps-hjem

Månedlig egenandel 2021: kr. 36 200,-
Månedlig egenandel 2022: kr. 85 000,-

Endring i egenandeler 2021-2022: 135 %

Våler kommune har i liten grad blitt kompensert for den merutgiften dette fører til i vår kommune.

Kultur

Samarbeidet med kulturskolen i Moss er godt og ca. 45 elever fra Våler deltar på ulike disipliner hvert år.

Folkebiblioteket er holder til i brakkene på Kirkebygden. De er godt i gang med å bygge opp boksamlingen for barn og unge, men det gjenstår en del for de voksne. Lokalene er trange, og det er begrenset med plass til både bøker og besøkende. Antall besøkende har økt fra 2021 til 2022. Vi ser frem til nye lokaler for biblioteket på ny Våler ungdomsskole.

Kirkebygden skole benytter folkebiblioteket som skolebibliotek, da de ligger samlokalisert. Våk og Svinndal skoler har skolebibliotek på skolene, det gjelder også for Våler ungdomsskole. Fra 2022 er budsjettet til bøker for skolebibliotekene samlet under ett, slik at det er enklere å låne bøker på tvers av skolebibliotekene. Skolebibliotekaren er både pedagog og bibliotekar og bidrar inn i arbeidet med bedre leseprestasjoner i skolene. I 2022 søkte og fikk skolebiblioteket et tilskudd til leseutvikling i skolene.

Byggedagen ble gjennomført i juni 2022.

I et samarbeid mellom Våler kommune, Lions, styret i Frivilligsentralen med flere ble Jul i Bygda også i 2022 gjennomført i desember for innbyggerne i kommunen.

I samarbeid med Vansjø og Svinndal idrettslag ble Sommeruka for barn i Våler gjennomført i desember 2022. Dette er andre året vi gjennomfører dette arrangementet, som er et lavterskeltilbud for barn i alderen 9.-13. år. VS-IL står for aktivitetene og har mottatt tilskudd fra Sparebankstiftelsen til dette. Kommunen står for ansettelsen av ungdom som aktivitører og voksne som aktivitetsledere.

Sommeren 2022 inngikk kommunen en avtale med DNT Vansjø, som arrangerte kommunens første egne Friluftsskolen for barn i Våler. Kommunen finansierte en del av arrangementet, resten ble finansiert av tilskudd gjennom DNT.

Frivilligsentralen

I 2022 mottok vi tilskudd til Frivilligsentralen på kr. 448 000,-. Total utgift til Frivilligsentral var kr. 812 224,-.

Kirken

I 2022 utbetalte kommunen totalt kr. 3,1 mill. til Våler kirkelige fellesråd.

Økonomi

Sammenligning av budsjett og regnskap

Netto ramme	Regnskap 2022	Reg. budsjett 2022	Oppr.budsj 2022	Avvik
Oppvekst og kultur	182 217	179 372	172 500	-2 845

Regnskapet viser et merforbruk på 2,8 mill. Hovedårsaken er merforbruk på barnevernområdet.

Helse og velferd

Ansvarsområde

Kommunalområdet Helse og velferd ledes av kommunalsjef, og har driftsansvar for alle helsetjenestene og omsorgstilbudene i kommunen, samt oppfølging av interkommunale samarbeidsformer innenfor dette feltet.

Fig. Organisering av kommunalområdet Helse og velferd i 2022

Kommunalområdet omfatter følgende tjenester:

Tjenestekontor: et forvaltningskontor som gir informasjon, kartlegger behov for hjelp og fatter vedtak om individuelle tjenester til personer i alle aldersgrupper. Koordinerende enhet ligger også under Tjenestekontoret, og behandler søknader om individuell plan.

Fysioterapi: Vi har 5 privatpraktiserende fysioterapeuter med kommunal hjemmel i kommunen. 4 av dem har 100 % hjemmel og 1 har 50 % hjemmel.

Legetjenesten: Består av en kommuneoverlege i 100 % stilling (med ansvar for smittevern, og miljørettet helsevern), en LIS1 stilling (lege i spesialisering), en kommunalt ansatt tilsynslege på sykehjem og helsestasjonslege i 40 % stilling, og 5 fastleger med basistilskudd. Moss kommune er vertskommune for tilbudet om legevakt og for lokalmedisinsk senter (KAD). Våler deltar i vertskommunesamarbeidet i Mossregionen.

Virksomhet Helse:

Består av forebyggende tjenester for alle aldersgrupper, og på alle nivåer, men også støttende og behandlende tiltak. Virksomheten består av rundt 30 ansatte. De fleste i faste stillinger. Virksomhetsleder gikk av med pensjon, og ny leder i virksomhet Helse kom på plass i august.

Situasjonsbeskrivelse Covid-19:

Starten av 2022 bar også preg av pandemien, og vi fulgte restriksjoner frem til landet åpnet igjen i mars 2022.

Koronateamet ble oppløst i slutten av 2021, og erstattet med en koronakontakt fra 2022. Denne personen ble etter hvert overført til andre oppgaver i kommunen. Også i 2022 har det vært arbeid knyttet til epidemien. Vi har hatt ansvar for utdeling av selvtester, smittesporing, og veiledning til befolkningen, skoler, barnehager og bedrifter i Våler Kommune.

Samarbeid med Vaksinesenteret i Moss som startet opp i 2021, fortsatte frem til sommer 2022. Da overførte vi oppgavene til kommunaldrift i helsestasjonen. Samarbeidet med Moss har fungert godt, og ga mulighet for vaksineringsflere dager i uken. Utover høsten økte vaksinasjonsarbeidet, og vi inngikk igjen ett samarbeid med Moss kommune om disse oppgavene fra desember 2022. Vi har hele året forholdt oss til Folkehelseinstituttets retningslinjer, og har klart å følge de målene som har blitt satt. Tilbudet har endret seg etter som tilgangen på vaksiner har endret seg, og det har vært tilbud om vaksinerings med timeavtale, drop-in (flere lokalisasjoner) og ambulerende team.

2022 har vært preget av mye smitte i samfunnet, som igjen har gitt stort sykefravær. Det har vært utfordrende å få enkelte tjenester til å drifte for fullt i perioder av året.

Psykisk helse og rustjenesten:

Arbeidet i psykisk helse/rus-team har også vært preget av stor aktivitet. Det er et jevnt tilslag av nye brukere, og flere får forlenget vedtak. Det er flere unge familier og enslige unge mennesker som trenger hjelp enn tidligere.

I løpet av året er turgruppen for menn etablert, og det er så stor interesse for gruppen at det vurderes å lage enda en gruppe for menn. Gapahuken ble satt opp på Slåttemyr våren 2022, og er et samarbeid med Skogbrukssjefen. Denne benyttes av turgruppen, men kan benyttes av alle som måtte ønske det.

Samarbeid med hverdagsrehabilitering og Frisk liv er viktig for å klare å imøtekomme behovene til innbyggerne. Kursrekken "kom i gang" er et eksempel på samarbeid der ansatte fra Frisk liv, og psykisk helse/rus samarbeider om å undervise.

Teamet opplever at transport hindrer oss i å nå flest mulig. Våler er en langstrakt kommune, og med relativt begrenset tilbud når det gjelder kollektivtransport. Noen brukere ønsker blant annet å benytte seg av Fontenehuset. Noe som kan være vanskelig å gjennomføre grunnet manglende egnet transport. Dette gjelder også gruppedeltagelse i regi av psykisk helse/rus/friskliv med mer.

Vi har hatt samarbeidsmøter med DPS, ACT, ROP/FACT team og Bergskrenten bolig. Psykolog fra TSB har veiledet psykisk helse/rus team hver tredje uke.

Kommunestyret fattet i 2021 vedtak om å opprette en Ungdomskontakt. Oppstart av stillingen var 01.01.2022. Ungdomskontakten er på ungdomsskolen to dager i uken. Hun har mange henvendelser, og ser at det er store behov å dekke.

Igangsettelse av interkommunalt FACT-team (oppsøkende rusteam) er startet opp i 2022. Leder for psykisk helse/rus team sitter i inntaksmøtene.

Bolig/sosial innsatsteam er et nytt tverrfaglig team som er etablert i løpet av året, og er et samarbeid mellom NAV, psykisk helse/rus team og tjenestekontoret. Teamet skal bistå de innbyggerne med sammensatte behov knyttet til det å mestre sin bosituasjon.

Innføring av BTI modellen og deltakelse fra psykisk helse i oppvekstteam, har medført mer samarbeid på tvers og også utløst tjeneste fra psykisk helse til noen foreldre.

I løpet av 2022 er det etablert interkommunalt psykososialt kriseteam i samarbeid med Moss kommune. En medarbeider representerer Våler kommune i teamet.

Det er registrert i alt 153 søkere over 18 år som er innvilget tjenester fra psykisk helse og rusteam i 2022, 97 kvinner og 56 menn. Gjennomsnittsalderen lå på 45 år, fordelt 91 i alderen 18-49 år, 38 i alderen 50-66 år, og 11 var 67 år eller eldre. Antall barn og unge som har hatt samtale med ungdomskontakten kommer ikke frem i statistikk fra Tjenestekontoret, da dette er et lavterskeltilbud uten vedtak.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten:

I denne tjenesten har det vært normal drift hele året. 62 barn er født i 2022. Familiene er fulgt opp etter anbefalt program og familienes behov. Vi fikk gjennomført et foreldrekurs i Trygghetssirkelen på høsten. Utover dette har flere familier fått individuelt tilbud om kurs av jordmor og helsesykepleier.

Barselgrupper har vært gjennomført som planlagt. Det ble startet gravidcafe` i august med treff en mandag i måneden. Denne ledes av jordmor, og er godt besøkt.

Dette året har skolehelsetjenesten vært operativ på alle skolene. Det har vært bytte av helsesykepleier ved to av skolene i løpet av vår/sommer. Det har også i år vært samarbeid med krisesenteret i Moss i forhold til undervisning om Vold i nære relasjoner på 5. og 8. trinn.

For familiene som kommer på helsestasjon med barn under skolealder brukes Stine Sofie stiftelsens foreldrepakke i arbeid med forebygging av vold.

Det har vært jobbet med implementering av BTI modellen i alle tjenester og dette arbeidet må fremdeles holdes ved like. I august ble det startet et barne- og ungdomsteam som møtes hver 3 uke. Teamet har vært ledet av psykologen.

Det har vært mange EMA barn (enslige mindreårige asylsøkere) med følge ved Kasper asylmottak i år. Vi har hatt mange oppgaver knyttet til Kasper, som for eksempel lege, helsesekretær og helsesykepleier.

Åpen barnehage var noe stengt første kvartal på grunn av koronapandemien. Ellers har den vært åpen tirsdag og torsdag. Det har vært varierende antall barn og voksne som har kommet.

Babysang ble startet igjen i oktober av menigheten i Åpen barnehages lokaler. Det er veldig godt besøkt.

Ansatte på helsestasjonen har også høsten 2022 deltatt på koronavaksinering.

Avdelingsleder for helsestasjon gikk av med pensjon i juni 2022, og en av de ansatte ble konstituert leder frem til ny avdelingsleder ble ansatt 01.12.22.

Ergoterapi: Ergoterapitjenesten har hatt oppfølging av 148 brukere i form av opptrening av ADL- funksjoner på sykehjemmet eller i brukers hjem samt hjelpemiddel-

formidling/oppfølging. 6 barn har fått oppfølging i skole situasjon. Per i dag er det ingen venteliste på tjenesten.

Tjenesten har faste samarbeidsmøter med Personalpartner som har ansvar for kommunens korttidsutlån. Ergoterapeut deltar også i planleggingen av ny ungdomsskole. Samlet sett har rehabiliteringsteamet hatt 426 hjelpemiddelsaker fordelt på korttidslån og variglån av hjelpemidler hos personalpartner og nav.

Fysioterapitjenesten: I fysioterapitjenesten har vi hatt 40 brukere med hjemmerehabilitering, og gjennomført ca. 351 besøk. Hovedvekten av diagnoser er kreft, ortopedi, nevrologi, fall og generelt nedsatt funksjon. Det er ingen venteliste på tjenesten, og brukere tilstrebes oppstart etter prioriteringsnøkkelen.

Fysioterapeutene har fulgt opp 23 brukere på korttidsopphold på sykehjemmet. De har tilstrebet at de som har hatt behov har fått oppfølging videre i hjemmet, enten i form av hverdagsrehabilitering, hjemmerehabilitering eller bistand til å få videre oppfølging av privat fysioterapeut på institutt. Fysioterapeutene har jobbet tett opp imot Tjenestekontoret, og gjennomført kartlegginger når brukere har søkt på tjenester som blant annet trygghetsalarm og praktisk bistand for første gang. Formålet med kartleggingen har vært å komme med andre typer tiltak, som blant annet hverdagsrehabilitering, slik at bruker kan opprettholde hverdagsmestring fremfor å få kompenserende tjenester.

Fysioterapeutene har hatt ukentlige tilbud om fallforebyggende grupper hvor fokuset har vært styrke og balansetrening. Våren 2022 hadde vi 2 treningsgrupper i uka, hvorav en gruppe trener x 2 i uka. På grunn av venteliste på gruppene, besluttet vi høsten 2022 å gå over til 3 treningsgrupper med en ukentlig trening. Dette for å kunne gi alle tilbud om trening. Gruppene har blitt delt inn etter score på fysisk funksjonstest, basert på statisk balanse, hastighet og styrke. Gruppen med best resultater ved oppstart, fikk alle full score ved avslutning til jul.

En fysioterapeut har vært tilknyttet helsestasjonen i 20 % stilling. På helsestasjonen har det vært utført 126 konsultasjoner av fysioterapeut. Fysioterapeuten har deltatt på barselgrupper ved 4 mnd. oppfølging og hatt kontinuerlig oppfølging av to habiliteringsbarn gjennom året. Tre motorisk usikre barn har også blitt observert, og fått oppfølging i barnehage og på skole. Våler kommune har søkt og fått tilskuddsmidler til en 50 % fysioterapistilling som skal jobbe ut mot skolene. Målet er at barn med motoriske vansker skal kartlegges, og få riktig og tidlig hjelp som et ledd i det forebyggende arbeidet i skolehelsetjenesten. Prosjekt fysioterapeut inngår i et samarbeide med skole og foreldre.

Hverdagsrehabilitering: Det har blitt gjennomført tverrfaglig kartlegginger på 40 brukere, hvorav alle har fått vedtak på trening i seks uker. Alle brukerne av hverdagsrehabilitering får oppfølging 3 og 6 måneder etter avsluttet 6 ukers trening. Brukere som ved 3 og 6 måneds kartlegging hadde betydelig funksjonsfall, har fått nytt vedtak på trening.

Hverdagsrehabiliteringsteamet har ansvar for kartlegging av kommunens innbyggere over 78 år. I 2023 ble det sendt ut 121 invitasjoner til innbyggere over 78 år, hvorav 87 tok imot besøk. Av de 87 innbyggerne som ble kartlagt ble 28 av brukerne henvist videre, enten til syn- og/eller hørselskontakt, rehabiliteringsteamet for trening eller hjelpemidler. Flere av brukere har også fått oppfølging fra fysioterapeut gjennom Exorlive-appen, og gjennomført treningsprogram laget av fysioterapeut digitalt.

Frisklivssentralen: Det har gjennom hele 2022 blitt avholdt aktivitetstimer og Kom i gang kurs. Samtidig har det blitt avholdt Kurs i belastningsmestring (KiB) og vi har startet opp et nytt kurs - livsmestring.

Aktivitetstimene har bestått av yoga, og styrke. Det har vært et gjennomsnitt på 7 deltagere gjennom året, men med betydelig mindre deltagere i juni og desember. På våren ble det holdt gåtur en gang i uken sammen med gå-gjengen Våler. Denne timen ble endret til å bli intervalltrening etter sommeren. På intervalltreningen har det i gjennomsnitt vært 3 deltagere. Det har også gjennom året blitt holdt en senior trening i uken. Gjennomsnittlig 10 deltagere hver gang. I sommer ble det avholdt styrketrening ute.

Kom i gang kurs har blitt avholdt alle ukene, utenom i ferier. Gjennomsnitt deltagelse var 8 personer. Det har totalt blitt holdt 18 kursdager på våsemesteret og 16 kursdager på høstsemester.

Det ble i mars 2022 startet et KiB kurs med 11 deltagere. BDI som brukes som kartleggingsverktøy og evalueringsverktøy for dette kurset viste bedring for deltagerne etter endt kurs.

Det ble i høst startet et nytt kurs – Livsmestring. Dette kurset er en blanding av Bra Mat, KiD, KiB, kom i gang og erfaring fra arbeid med kreftsyke. Det er til sammen 7 deltagere på kurset – alle med forskjellige diagnoser og problemstillinger. Kurset inneholder også treninger for alle deltagere.

Som tidligere år har vi holdt avslutning både til sommer og jul for våre deltagere, og ikke minst vært delaktige i å markere Verdens aktivitetsdag 10 mai og verdensdagen for psykisk helse 10.oktober.

Vi deltar også aktivt inn i nettverket Friskliv læring og mestring med 4 møter i året og i Nettverket Friskliv-Østfold med både fagsamlinger (2 ganger) og Frisklivssprett. Spesielt har vi år samarbeidet med Råde og Moss kommune da de er relativt ny-oppstartet frisklivssentraler. Vi har blant annet samarbeidet med å få til et røykesluttkurs, men som resulterte i for få deltagere til å starte opp.

Virksomhet NAV:

Bostøtteordninger: Det ble vedtatt kr. 8,0 mill. i startlånmidler for 2022. Vi fikk inn 113 søknader. 71 av disse fikk avslag, og mange av disse fikk avslag fordi de ikke fyller kommunens tilleggsretningslinjer om at søkere på startlån primært må være bosatt i, eller ha nære familiære forhold eller arbeidsforhold i Våler kommune. 10 av søkerne vurderes til å fylle vilkår for å tilbys startlån, men får avslag med begrunnelse at kommunen ikke har mer startlånmidler igjen.

Sosialkontortjenester: NAV Våler har på Sosialkontortjenester hatt utskiftning av medarbeidere. Gjeldsrådgiver har gått av med pensjon og veileder sosialhjelp har sagt opp sin stilling. Vi har hatt begge stillinger utlyst. På gjeldsrådgiverstilling fikk vi få søkere og den som ble tilbudt stilling takket nei. På veilederstilling ansatte vi en medarbeider som måtte takke nei til stillingen like før tiltredelse. Dette har ført til stort trykk på gjenværende medarbeider. Vi har da satt inn en vikar som ivaretar både gjeldsrådgiverstillingen og veilederstillingen og vil komme til å utlyse en slik kombinasjonsstilling i løpet av sommeren 2023.

Økonomisk sosialhjelp: Det har vært en økning i antall brukere som har fått innvilget økonomisk sosialhjelp samt et merforbruk på økonomisk sosialhjelp i 2022. Økningen på antall brukere har sammenheng med innstramminger i AAP regelverket som har ført til at flere brukere får avslag på AAP og færre får innvilget forlengelser på AAP. Brukere med sosialhjelp som hovedinntektskilde er den brukergruppen som har hatt største økningen. Utbetalinger til sosialhjelp har økt i tråd med økte kostnader for befolkningen for øvrig.

Etter vedtak i stortinget 21 desember 2022 har NAV Våler utbetalt kr. 1 000,- ekstra til alle sosialhjelpsmottakere og deres barn i desember. På få dager ble brukere identifisert, og med bistand fra økonomiavdeling i kommunen fikk de utbetalt det ekstra juletilskuddet i løpet av desember.

Servicegruppa: Det har vært økende aktivitet i servicegruppa i 2022 etter at 2021 var mye preget av pandemi. Servicegruppen er blitt benyttet til mye vedlikeholdsarbeid i kommunen og mye flytteoppdrag. Miljøvaktmesterstillingen som ble igangsatt i 2021 ble videreført.

Prøveprosjekt som ble igangsatt i 2021 innebar opprettelse av Miljøvaktmester som skulle være knyttet til Våler kommune sine kommunale boliger og dagaktiviteter. Miljøvaktmester er en rolle som er knyttet til servicegruppen og er et spleiselag finansiert gjennom lønnsressurs fra Servicegruppen (50%) og gjennom prosjektmidler fra Bergskrenten (50 %). I løpet av 2022 var Miljøvaktmesterstillingen knyttet opp mot oppfølging av beboere i kommunale leiligheter som var i behov at et ekstra oppfølgingsbehov.

Flyktningarbeid

I forbindelse med krigen i Ukraina og flyktningestrømmen til Norge så besluttet kommunestyre å bosette 15 flyktninger i løpet av 2022. NAV Våler har 2 medarbeidere som jobber dedikert med dette arbeidet. NAV Våler fikk koordineringsansvaret for flykninger som skulle bosettes og det ble opprettet tverrfaglige koordineringsteam som skulle sikre at flyktningene ble godt ivaretatt. I dette koordineringsarbeidet deltok skole, helse, NAV og miljø og teknikk. Det ble større pågang av flyktninger enn det antallet NAV Våler hadde fått anmodet. Flere ønsket å bli gjenforent med familie og venner som var blitt bosatt, og derfor ble det i 2022 besluttet at Våler kommune skulle ta imot 30 nye flyktninger i 2023. Dette har ført til et stort press på flere tjenester i kommunen, men gjennom en god koordinering så har bosetting og videre oppfølgingsarbeid fungert godt.

Sikkerhet: Sikkerhet har vært prioritert i 2022. NAV Våler har hatt utfordringer med sikkerheten da kontoret ikke har tilfredsstillt minimumsstandard for sikkerhet i NAV kontor. Sikkerhetsansvarlig ved NAV Øst-Viken hadde i 2022 en gjennomgang av kontoret og ombyggingarbeidet starter opp januar 2022. Kontoret ble delt i en publikumssoner og en sikker sone. Det ble bygget et møterom i front og et eget samtalerom med rømningsveier. Alle vinduer ble dekket med sikkerhetsfolie som ikke hindrer inn- og utsyn, men sikrer ansatte fra glass splinter om noen skulle forsøke å kaste noe inn vinduene.

Det ble kjøpt inn alarmer som skal benyttes ved all brukerrettet aktivitet. Alarmene skal også benyttes ved hjemmebesøk og avtaler utenfor NAV kontoret. Alarmene er koblet til en vektertjeneste som lytter til situasjonen og avgjør om de skal rykke ut eller ikke ut fra det som kommer frem. Det varslet alle på kontoret om man trykker på knappen og alle ansatte har hatt opplæring og øvelse på hva som skjer om noen trykker på knappen.

Nytt publikumsmottak

Hovedinngangen til NAV er sikret med kortleser og besøkende til kontoret ringer på en dørklokke for å komme inn. Vi har da en bemannet løsning hvor mottaksansvarlig åpner døren innen fra. Det er kamera på ringeklokken som sikrer at besøkende blir identifisert. Åpningstidene på NAV kontoret er fra 09.00-15.00 fra mandag til fredag. Innbyggere kan da benytte seg av vår publikums-pc. Innbyggere får veiledning i publikumsmottaket med å sende søknader og innhente dokumentasjon hvis de er i behov av dette. De får også veiledning til å bestille timer hos veileder digitalt hvis de er i behov av en mer omfattende oppfølgings-samtale. Publikumsansvarlig bistår med å avdekke innbyggers behov og veileder til riktig instans.

Virksomhet Bofellesskap:

Kornveien: Bofellesskap for mennesker med nedsatt funksjonsevne - her ytes heldøgns omsorgstjenester, praktisk bistand, opplæring og følge til dagtilbud. Tjenestene leveres etter vedtak. Brukerne har 1:1 eller 2:1 vedtak, og behov for hjelp til det meste i dagliglivet. Det benyttes inn på tunet tilbud 3 dager pr uke.

Det har vært stort fokus på kompetanseheving i 2022. Bofellesskap har søkt midler fra statsforvalteren til både videreutdanning og diverse kurs.

Bergskrenten: Bofellesskap/ambulering for mennesker med utfordringer i forhold til rus og/eller psykisk helse. Tjenestene leveres etter vedtak. Enkelte av brukerne har behov for døgnkontinuerlig hjelp, og noen har færre besøk per uke. Bergskrenten har 4 små leiligheter inne i bofellesskapet. En leilighet brukes til korttidsopphold. Det ambuleres til brukere i områder rundt helse -og sossialsenteret, og andre steder i kommunen. Medarbeiderne yter praktisk bistand, opplæring, samtaler, psykoedukativt familiesamarbeid, ansvarsgrupper, Nada øreakkupunktur, veiledning, og samarbeider med verge.

De ansatte står daglig i utfordrende situasjoner. Det er et økende press på tjenesten spesielt på ambulering ettermiddag/kveld, hvor mange har behov for bistand. Det jobbes godt opp mot enkeltbrukere. Bofellesskapet ble i 2022 tildelt kommunalt rustilskudd fra statsforvalteren til en 50 % stilling. Stillingen har hovedsakelig blitt benyttet som miljøvaktmester.

Tiltak funksjonshemmede:

Støttekontakt: En støttekontakt skal hjelpe en annen person til å ha en aktiv og meningsfylt fritid. Vi hadde ca. 40 støttekontakter i 2022. Det har vært en stor utfordring å skaffe støttekontakter til de som trenger dette også i 2022.

Avlastning: Avlastning blir gitt til familier som har særlig tyngende omsorgsarbeid. Avlastningstiltak skal hindre overbelastning, og skal gi omsorgspersoner nødvendig ferie og fritid. Avlastning gis både som avlastning i eget hjem, i avlaster sitt hjem eller hos private tilbydere.

BPA (borgerstyrt personlig assistanse): Dette er en ordning for personer med ulike former for funksjonsnedsettelse som har behov for hjelp i hverdagen. Kommunen har opprettet tre nye ordninger i 2022, og har nå 9 BPA ordninger.

Det er et overforbruk under tiltak funksjonshemmede i 2022. Årsaken er nye BPA ordninger i 2021 og i løpet av året 2022 som ikke er budsjettert. Vi har også kjøpt en plass for en bruker innen psykisk helse, som medfører merforbruk.

Virksomhet Pleie og omsorg:

Pleie og omsorg har følgende tjenester: Dagsenter, sykehjem, kjøkken, hjemmesykepleie og praktisk bistand. Virksomheten yter nødvendig helsehjelp, og tjenester etter vedtak fattet av Tjenestekontoret.

Dagsenter: Virksomheten yter ett lovpålagt dagtilbud til personer med demens, i tillegg til ett ikke lovpålagt dagsentertilbud. Dagsentertilbudene gis til dels sammen, og hver for seg med vesentlige bidrag fra frivilligheten.

Sykehjem: Det er 17 enerom ved Våler sykehjem i tillegg til en omsorgsbolig som benyttes som forsterket tilbud der noen er i behov av litt støtte en periode, så totalt 18 plasser. Fire plasser + omsorgsleilighet er beregnet på korttid- og avlastning, de resterende 13 er langtidsplasser hvorav fire er skjermede.

18 plasser gir 6570 liggedøgn, totalt for 2022 har vi hatt belegg på 5065 døgn, hvilket gir en overkapasitet på 1505 døgn, hvilket i snitt gir fire ledige plasser i døgnet året igjennom. Fra siste kvartal 2022 kjøper vi i tillegg en sykehjemsplass grunnet pasientens behov. I noen pasienttilfeller blir Våler kommune for små til selv å klare å ivareta/opprettholde kompetanse. En ting er å bygge opp kompetanse, men den må også trenes på for å opprettholdes, noe som er vanskelig når det ikke er tilstrekkelig og kontinuerlig omfang. Sykehjemmet har også utfordringer i forhold til utforming for å klare å ivareta alle behov.

Hjemmesykepleien yter tjenester til hjemmeboende pasienter og har mellom 100-130 pasienter i alle aldre. Kommunen gir mer tjenester i eget hjem enn sammenlignbare kommuner i tråd med nasjonale føringer.

Det jobbes aktivt med innføring av velferdsteknologi og utarbeiding av gode rutiner for å sikre at rett teknologi benyttes hos rett pasient. Det er utarbeidet rutiner for oppfølging og vurdering for å sikre at rett teknologi benyttes hos rett pasient og at dette endres om dette endrer seg slik at forsvarlighet ivaretas.

Vi har hatt 12-13 pasienter med medisindispenser siden oppstart i oktober 2020, med en gevinstrealisering tilsvarende 50,8 % stilling/år. Dette er ikke stilling som kan reduseres, men frigjort tid til å bruke hos de som er i behov av hjelp i direkte kontakt med helsepersonell fremfor å måtte øke bemanning for å dekke det økende behovet for ressurser. Pasienter med behov for hjemmesykepleie som har medisindispenser frigjør tid når det er som travlest, på morgenen og besøket kan heller tas etter lunsj, når det er noe bedre kapasitet. Ikke minst bidrar det til at pasienter opplever å være mer selvhjulpne, og for pasient og pårørende oppleves det godt å redusere antall besøk fra ulike personer mange ganger i døgnet.

Det er også en trygghet der det er i tidlig fase på en demens-sykdom eller kognitiv svikt, om vi er usikre på forståelse av alarmen så får hjemmesykepleien en melding om medisinen ikke er tatt og rykker ut for å se til pasienten. Det jobbes for utstrakt bruk av teknologi som vil gjøre det tryggere for alle å bo lenger hjemme.

Hjemmetjenesten har også i 2022 vært uten egnede lokaler for sin drift. De benytter fortsatt to omsorgsboliger. Med tanke på tilgjengelige omsorgsboliger er dette uheldig, men har dog ikke vært et problem i 2022.

Kjøkken: Tilbereder mat til beboere på sykehjem. De som bor i omsorgsboliger, kan også velge all mat eller deler av måltider fra kjøkkenet. De som ønsker det, kan spise i fellesskap med andre. Det kjøres også ut varm middag hver dag til hjemmeboende. Dette gjøres av frivillige mot kjøregodtgjørelse og middag til den som kjører. Det er stadig mer utfordrende å rekruttere frivillige til denne jobben, noe som tidvis gir utfordringer. Det vil være behov for å se på andre løsninger fremover.

De store tjenestene i virksomheten med døgndrift, sykehjem og hjemmesykepleie startet i november opp med årsturnus. Dette er som følge av arbeidet i virksomheten med heltidskultur. Ledere har sammen med tillitsvalgte fra Fagforbundet og NSF deltatt i læringsnettverk om heltidskultur. Årsturnus er et virkemiddel for heltidskultur gjennom bedre planlegging av behovene i drift og bemanning, økte stillinger for de som jobber deltid, bedre forutsigbarhet og mulighet til å planlegge livet for ansatte, og sist, men ikke minst, bedre kontinuitet for pasientene.

Ved at all ferie er planlagt kan vi planlegge inn vikarene for hele året gjennom å øke stillinger. Dette frigjør igjen lederressurser. I inneværende årsturnus har vi fått lagt inn 4 fagdager, som en spe start. Vi ser behov for å øke dette. Det er vanskelig å nå alle ansatte i tjenester med døgndrift, da alt personell aldri er på jobb til samme tid. Gjennom fagdager får vi mulighet til å treffe alle og å gi samme informasjon. Tanken er også at vi har større utbytte av kursing/opplæring som når alle, fremfor enkeltkurs for enkeltansatte. Vi ønsker å se resultater og endring av den innsatsen vi legger inn. Dette vil lette arbeidet med kontinuerlig kvalitetsforbedring, og skape rom for alle ansatte til å i større grad bidra i arbeidet enn tidligere.

Det er utdannet egne HLR-instruktører (hjerne-lunge-redning). Instruktørene har oppsatte kurs i turnus gjennom året, og alle må gjennom årlig kursing. Dette har vi fått til gjennom kompetansemidler fra Statsforvalter.

Fra høsten 2022 har vi ikke hatt lærlinger da det har ikke vært aktuelle søkere. Vi har hatt en helserekrutt gjennom programmet Menn i helse. Menn i helse er en unik mulighet for menn i alderen 25-55+, som har en ytelse fra NAV, til å til å ta fagbrev i helsearbeiderfaget. Rekrutten vi har hatt skal inn i lærlingkontrakt hos oss fra høsten 2023. I mangel av ordinære søkere til lærlingeplassene har vi sagt ja til ytterligere en helserekrutt, slik at vi fra høsten 2023 allikevel vil ha to lærlinger. Lærlingstillingen på kjøkken har også vært ubesatt fra høst 2022, men vil jobbe for å få denne besatt fra høst 2023. Transport er en utfordringer i forhold til rekruttering av lærlinger. De kjører ikke selv bil når de starter opp i ordinære løp, og kollektivtransporten er svært begrenset.

Etter en lengere periode med stengt cafe på helse og sosialsenteret, har denne vært åpen fra februar. Cafeen driftes av frivillige, og er et viktig møtepunkt for beboere på helse- og sosialsenteret og innbyggere ellers.

Generasjon M har i 2022 hatt 1032 generasjonsmøter med 1527,5 timer med ungdom i arbeid. Timer og møter som har bidratt til hygge, aktivitet og moro for beboere i sykehjem og omsorgsboliger, som også gir ungdommen verdi utover egentjente penger. Gjennom arbeidet med generasjon M har vi også blitt bedre kjent på tvers av seksjoner og dette fremmer samarbeid, og det er nå elever som har alternativ skoledag både i sykehjem og på kjøkken, en veldig flott bieffekt.

Merforbruk i virksomheten: Det er utfordrende å rekruttere og beholde sykepleiere. KS rapporterer at dette er den mest krevende yrkesgruppen for kommunene å rekruttere. Dette gir utfordringer i driften som overtid, og forskjøvet vakt ved sykdom. Forskjøvet vakt betales med 50 eller 100 % merbetaling. Dette gjenspeiles i overforbruket i 2022. Det har også vært behov for å ha sykepleiere fra byrå for å ha nødvendig bemanning både i sykehjem, hjemmesykepleie og natt-team, og dette er kostnadskrevende. Flere sykepleiere har hatt lengere sykefravær og i permisjoner. Dette må også dekkes med byrå, da vi ikke klarer å rekruttere sykepleiere inn i vikariater. Flere sykepleiere har søkt seg til andre kommuner som lønner vesentlig høyere, og for å beholde kompetansen har vi måtte matche lønn. Dette har økt fastlønnsutgiftene vesentlig i 2022. Det samme gjelder ved ny rekruttering. Over år har ubekvemstilleggene (kveld- og søndagstillegg) økt betydelig. Disse økte kostnadene betyr i praksis en reduksjon av rammen vår.

Som beskrevet over har vi hatt behov for å kjøpe en sykehjemsplass. Kjøpsplass var ikke budsjettet i 2022 og hadde en utgift på kr 775 000,-.

Sykehjemmets utforming har vært uhensiktsmessig og medført lite effektiv bruk av personell. Dette endres i 2023 ved at avdelinger samles og letter samarbeid. Bedre fellesarealer for pasientene vil også bidra til mer effektiv bruk.

Økonomi

Sammenligning av budsjett og regnskap

	Regnskap 2022	Reg. budsjett 2022	Oppr.budsj 2022	Avvik
Netto ramme				
Helse og velferd	139 441	129 204	121 900	-10 236

Regnskapet viser et merforbruk på 10,3 mill. i forhold til regulert budsjett. Årsaken er i hovedsak tre nye ressurskrevende brukere (BPA) i 2022.

MILJØ OG TEKNIKK

Ansvarsområde

Kommunalområdets viktigste ansvarsområder:

- Landbruk – skog og jordbruk
- Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg
- Renhold kommunale bygg
- Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale veier og plasser
- Kommunale kummer og avløpsledninger
- Natur og friluftsliv
- Viltforvaltning
- Renovasjon
- Byggesak
- Geodata

Situasjonsbeskrivelse

Jordbruk

PT (produksjonstilskudd)

Produksjonstilskudd kan etter forskriften gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon. Formålet med tilskuddet er å bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk innenfor de målsetninger Stortinget har trukket opp. Kommunen er vedtaksmyndighet av ordningen. Søknadsfrister er 15. mars og 15. oktober.

I 2022 har Våler kommune mottatt 92 søknader om produksjonstilskudd, alle godkjent. Dette er en nedgang med 2 søknader siden 2021. Samlet gir dette en utbetaling på nærmere kr. 24,3 mill.

RMP (regionalt miljøprogram)

RMP er en tilskuddsordning med miljøprofil som forvaltes av Fylkesmannen, men hvor kommunen fatter vedtak. Søknadsfrist er 15. oktober. Våler kommune har i 2022 innvilget 89 søknader. Dette er 2 søknader mer enn året før. Samlet sum for utbetaling er ca. kr. 4,7 mill.

SMIL

Etter SMIL (spesielle miljøtiltak i jordbruket) forskriften er det mottatt og innvilget 12 søknader. 10 søknader er innrettet mot forurensning, 1 søknad er innvilget til kulturlandskap og biologisk mangfold og en søknad gjelder restaurering av et gammelt klokketårn på stabbur. Våler kommune har i 2022 innvilget kr 0,5 mill. i SMIL-tilskudd. Innvilget tilskudd er noe mindre enn forrige år.

Drenering

De siste årene er det gitt tilskudd til drenering av dyrket mark. I 2022 er det mottatt og innvilget 6 søknader. Innvilget tilskudd er kr. 0,6 mill. Dette er nesten en halvering i antall søknader, men tilnærmet likt i innvilget tilskudd.

Avløsning ved sykdom

Våler kommune har mottatt og behandlet 4 søknader om tilskudd til avløsning i husdyrholdet ved sykdom i 2022. Innvilget tilskudd til sammen er kr.120 000,-.

Erstatning for avlingskade

Det er ikke mottatt søknader om erstatning for avlingsskade for vekstsesongen 2022 i Våler kommune.

Konsesjon

Våler kommune har mottatt og behandlet 3 søknader om konsesjon for erverv av landbrukseiendom. 1 av søknadene var på grunn av boplikt.

Deling etter jordloven

Det er mottatt og behandlet 2 søknader om deling av grunneiendom etter jordloven.

Skogbruk

Avvirkingen ble i 2022 på 102.428 m³ til en samlet verdi av kr. 63,5 mill. I 2021 var avvirkingen 54.283 m³ til en verdi av kr. 23,3 mill. Det har med andre ord vært en kraftig økning i volum og verdi.

Årets avvirking er ny rekord med ca. 20.000 m³ over gammel rekord. Årsaken er relativt gode sagtømmerpriser, gode massevirkepriser samt frykt for angrep av den store granbarkbillen. Det er en del skoger som har hatt betydelige angrep. Samlet sett har barkbillene redusert skogverdiene med mange hundre tusen kroner. Dette har pågått siden tørkesommeren 2018. Skogeierne er spent på utviklingen på dette området. Brutto tilvekst i kommunen er 65.000 m³. Det betyr at over tid kan ikke avvirkingen ligge så høyt. Oppspart kubikkmasse er betydelig (balansekvantumet er større enn tilvekst). Kommunen tåler derfor noen år med avvirking over tilvekst.

Til skogkultur tiltak (NMSK-midler) fikk kommunen innvilget kr 0,361 mill. Denne tildelingen var tilstrekkelig til at alle fikk det den tilskuddsandelen som var forutsatt uten avkortning. Hoveddelen ble brukt på ungskogpleie hvor skogeierne har brukt ca. kr 0,852 mill. av sine skogfond. Staten har bidratt med ca. kr. 0,298 mill. Det ble utført ungskogpleie på 1600 daa. Dette er nedgang på drøyt 400 daa fra fjoråret. Det ble plantet ut 214 000 planter hvorav 14 600 var supplering i eldre plantefelt. Det er viktig å merke seg at høy avvirking ser ut til å bli fulgt opp med høye planteaktivitet.

Skogfondsordningen er et viktig virkemiddel for ivaretagelse av skogressursene. Samlet har skogeierne kr. 21,5 mill. på sine fond ved årsskiftet. Det ble brukt kr. 7,5 mill. av fondet i fjor og innbetalt kr. 13,3 mill. grunnet stor avvirking. Omløpstiden er 3,7 år. Det betyr at kommunens skogeiere er flinke til å investere tilbake i egen skog. Våler er blant de 3-4 beste kommunene i Viken målt på kortest omløpstid på skogfondet.

Kommuneskogen

Det ble ikke utført foryngelseshogst i kommuneskogen i 2022. Planen var å hogge på Slåttemyr, men det var ikke mulig å få hogstmaskin når det var vinter. Hogst skyves til 2023. Det ble levert 90 m³ til en verdi av kr. 23 667,-. Dette virket var fra opprydding i friområder, gangstier, mm. Hogst og kjøring er gjort med eget utstyr og egne ansatte. Ungskogpleie ble utført på 17 daa.

Skogsveier

Det har vært stor interesse de siste årene for ombygging og nybygging av skogsveier. Dette har nok mye med milde vintre å gjøre. Det er i kommunen bygget noen veier som er gode eksempler for andre. Det gir en viss "smitteeffekt". Det gode aktiviteten fortsetter. Ved årets slutt var det hele 14 veier under bygging. 4 nye veiprojekt fikk bevilget kr. 1,0 mill. Det ble

utbetalt kr. 1,657 mill. i statstilskudd til veiformål i løpet av året. Kommunen har fått i overkant av 10 % av tilskuddet til vei i hele Viken (51 kommuner).

Viltforvaltning

Fellingskvoten for elg var på 69 dyr. Det ble felt 61 dyr som gir en fellingsprosent på 88 %. Elgbestand er på et svært lavt nivå og målsettingen er å bygge den opp til en årlig kvote på rundt 100 dyr. Rådyrbestanden er god og antall felte dyr øker. Viltforvaltningen hadde 59 utrykninger i fjor. Kun 4 var på elg. Hoveddelen er rådyr som har en stor stamme nå.

Etter Statens Naturoppsyns siste oversikter hadde ikke Våler et revirhevdene ulvepar i 2022. Det mye omtalte ulveparet fra Deisjøreviret i Østerdalen ble sluppet i Våler ved Rusvik. 3.1.21. Dette ulveparet var i området en drøy måned før de krysset Glomma og gikk nordover mot sine hjemtrakter. Streifende dyr ble sett flere ganger i løpet av året. Mest sannsynlig er det dyr fra Østmarka reviret.

Byggesak

Byggesak har hatt flere krevende saker i 2022, saker som har tatt mye tid over lengre perioder. Det har vært noen færre enkeltsaker enn enkelte år tidligere, noe som også har ført til at inntektene fra byggesaksgebyrene har vært mindre enn budsjettert i 2022. Kommunen har i dag 2 hele årsverk på byggesak, og begge stillingene er besatt.

Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg (FDV)

I 2022 har vi fått inn 2 nye driftsteknikere med relevant fagkompetanse som kompletterer driftsteamet. Vi har 7 driftsteknikere på bygg og 2 driftsoperatører på skog og vei. Teamet utvikler seg stadig for å følge med i digitaliseringen ved å utvikle og ta mer i bruk kommunens digitale FDV system.

I 2022 behandlet og kvitterte driftsteknikerne ut over 1800 aktiviteter i systemet. Både avvik og rutineoppgaver. Det er en økning fra 1200 stk. i 2021.

2022 har fortsatt med flere utfordringer knyttet til ettervirkningene etter brannen. Murverket etter ungdomsskolen er sanert i et prosjekt med kun elektrisk maskinkraft. Fram mot neste etappe med riving av administrasjonsbygget har det vært flere oppgaver som har måttet bli løst ettersom flere bygg fikk strøm, vann og fiber via dette bygget.

Vålerhallen har fått etablert en ny midlertidig energisentral med el-kjele som varmekilde og ny innvendig rørtrase til gulvvarme og ventilasjon. Når den nye skolen er bygget vil denne el-kjelen bli gjenbrukt og bli byttet ut med el-kjelen på Herredshuset som er klar for utbygging. El-kjelen i vålerhallen førte til at strømtilførsel til hallen måtte forsterkes, så det er lagt ny strømtilførsel og ny tilkobling av vann både til hallen, Frida og boliger som tidligere fikk vann via Administrasjonsbygget.

Vi har lagt til rette for oppstart av E-sport i "Fridabygget". Det er samtidig byttet innerdører, og nye led lys med dimming, og innbruddsalarm. Også her måtte det graves for ny strømtilførsel med ny større strømtilførsel fra utvendig skap.

Våkhuset er pusset opp med nytt kjøkken, ny innbruddsalarm, nye dører og nytt elektrisk opplegg og lamper. Ungdomsklubben har gjort en god egeninnsats med maling.

Vi har også flere mindre løpende prosjekter blant annet oppussing av boliger. Flere utleieboliger har en alder og slitasje som tilsier at det nå er jevnt økende behov for større vedlikehold når boliger blir ledige og skal klargjøres på nytt.

Årsresultatet fra EPC prosjektet viser at vi er helt innenfor med forventet besparelse. Prosjektet garanterte for 38,7% besparelse på energi (+/- 10%) og den ble nådd med 34,6% i 2022. På Helse og sosialsenteret har tiltakene også ført til at det ikke er brukt spisslast, kun varmepumpe i både 2021 og i 2022.

Renhold kommunale bygg

Samtlige renholdere er snart i mål med å ta fagbrev. To har ikke startet enda, men er påmeldt fra høsten 2023. Tre skal opp til eksamen før sommerferien.

Som for flere andre enheter i kommunen, var 2022 et krevende år når det gjelder sykemeldinger. Vi har måttet benytte vikarer en god del, men har prøvd å bruke våre egne ansatte i tillegg til redusert renhold.

Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale veier og plasser

Overskridelsene på drift og vedlikehold av kommunale veier skyldes i hovedsak mer brøyting, strøing og feing enn forventet. Dette er arbeidsoppgaver som er vanskelig å forutsi mengde og kostnad på.

Alle nedløpskummer på boligfeltene har blitt inspirert og rengjort for å unngå overvann på avveie. Overvann på avveie fører ofte til store reparasjonsutgifter i etterkant. I tillegg kommer nødvendig vedlikehold av veigrøfter, veiposter, skraping og støvbinding av grusveier, bytting av ødelagte veibommer, ryddet og fliset langs veier og gangstier.

Det ble satt av betydelig mindre ressurser til asfaltering for 2022. De siste årene har Våler innhentet tilbud og asfaltert for ca. kr. 1,5 mill. For 2022 var det satt av kr. 0,5 mill. i investeringsbudsjettet til asfaltering. Det ble innhentet tilbud for asfaltering av forskjellige, prioriterte veistrekninger. Innhentet tilbud var innenfor budsjett, men straks etter ble priser justert opp på grunn av økte priser på bitumen (bindemiddel i asfalt) og transport. Av den grunn ble bare Texneslia og en liten del av Dammyråsen asfaltert. Samtidig ble det skiftet ut gamle kumringer og lokk på kummer som ligger i veitraseen.

Kart- og oppmåling, GIS og matrikkelføring/ Byggesaksarkivet.

I 2022 har det vært 28 oppmålingsaker.

Det har vært tradisjonelle saker som grensejusteringer, arealoverføringer og opprettelse av nye grunneiendommer.

Fordelingen har vært som følger:

- 16 oppmålingsforretninger
- 6 eierseksjonssaker
- 6 matrikuleringer uten fullført oppmålingsforretning (MUF). Det vil si kontorforretning.

Det har vært mye aktivitet i Våler næringspark, ellers har oppdragene vært spredt utover i hele kommunen

Det har blitt ansatt en ny person på Geodataavdelingen. I tillegg har det blitt kjøpt inn tjenester fra Geodataavdelingen i Skiptvet. Likevel har vi hatt lang saksbehandlingstid som har gjort at vi ikke har kunnet kreve fulle gebyr for tjenestene våre.

Prioriterte oppgaver har vært å få ned behandlingstiden.

Økonomi

Sammenligning av budsjett og regnskap

Netto ramme	Regnskap 2022	Reg. budsjett 2022	Oppr.budsj 2022	Avvik
Miljø og teknikk	41 455	38 308	28 500	-3 147

Regnskapet viser et merforbruk på 3,1 mill. Årsaken er i hovedsak mindre inntekter på byggesak og forvaltning, drift og vedlikehold som skyldes strømutfgifter.

VARF (Vann, avløp, renovasjon og feiing)

Svinndal renseanlegg, ledningsnett og pumpestasjoner:

Svinndal renseanlegg:

Renseresultat for Svinndal renseanlegg:

Svinndal renseanlegg har også i 2022 vist til beste rensresultater når det gjelder fosfor i sin klasse og ligger godt innenfor kravene. Kravet til total fosfor er 90%, Svinndal RA hadde en rensgrad på 97% i snitt for fosfor og 40-60% nitrogen rensing.

Vått slam blir kjørt til MOVAR for behandling. Totalt 500 m³ ble kjørt til MOVAR i 2022.

Det er også blitt foretatt tetting av eksisterende betongkummer i store deler av hovedledningsnettet i Svinndal.

Ledningsnett Våler-Kambo:

Det er fremdeles mye fremmedvann som kommer inn i avløpsanleggene og blir pumpet til renseanleggene og Kambo renseanlegg. Halvparten av avløpsvannet kommer trulige fra Dillingøy område, som ligger i Moss kommune. Har hatt måling på overvann med rapport fra DAIV (Driftsassistansen i Viken) og er i dialog med VA i Moss om mulige tiltaksplan.

Spredt avløp:

Det er registrert ca. 400 ulike renseanlegg i Våler kommune. Dette skal gi et klart bedre vannmiljø i lokale bekker og i Vansjø. Men det er dessverre mange anlegg som ikke kan vise til tilfredsstillende rensresultater. Minirensanlegg er anbefalt fra leverandør å tømmes etter belastning på anlegget, for å ikke miste renseseffekt.

I samarbeid med Driftsassistansen i Viken IKS jobber kommunen systematisk med å følge opp de resultater som er funnet etter tilsynsrunden i 2021 og 2022.

Vannbehandlingsanlegg:

Etter overtagelse av Våler vannverk, er det gjennomført vesentlige oppgradering av vannproduksjon på Rusvik. Produksjonen er økt fra 700m³/d til 1400m³/d. Det leveres vann

til abonnentene i Sperrebotn, Dammyr og deler av Texnes. Dette betyr at en har halvert vanninnkjøpet fra MOVAR og reserverevann fra Moss til næringsarealer langs fv120.

Ledningsnett vann:

Etter overtagelse i januar 2022 er det gjennomført tilsyn av distribusjonsnett fra Mattilsynet. Tilsynet har oppdaget alvorlige feil på alle 5 tilsyn punkter. VA team Våler har jobbet målrettet for å lukke alle avvikene. Det er per dags dato kun et aktivt avvik. Dette vil bli lukket i løpet av mars 2023.

Overvåkningssystem

Overvåkningssystemet har vært operativt i 2021, og ble oppgradert til felles overvåkning for vann og avløp i 2022.

Vaktordning for renseanlegget, pumpestasjoner og ledningsnett har vært operativt med 8 personer (2 driftsoperatører og 6 driftsteknikere) som rullerer.

Våler kommune bruker Varsling 24 for å nå innbyggere på en effektiv måte. Varsling 24 kan brukes for å varsle om vedlikeholdsarbeid på ledningsnettet, vei, korona-relaterte meldinger (f.eks. vaksineringsrunder) og beredskap.

Jevnlig vedlikehold på renseanlegget og pumpestasjonene er nødvendig for å sikre en stabil og sikker drift av avløpsanleggene. Dette for å forhindre unødvendige pumpestopper og at en begrenser at avløpsvann går i overløp og forurenser vassdrag. Dette er også med på å redusere antall alarmer som går til vakttelefon.

Det kan nevnes:

- rengjøring av pumpestasjoner innvendig.
- rengjøring av pumpesumper, der filler og fett stopper anlegg.
- spyling av ledningsstrekke med dårlig fall.

Renovasjon:

MOVAR har rapportert følgende tall for husholdningsrenovasjon for Våler:

År	2021	2020	2019	2018	2017
Restavfall (tonn)	1018	1040	994	975	958
Glass- og metallemballasje (tonn)	98	103	102	90	88
Papp, papir og drikkekartonger (tonn)	220	218	239	247	262
Plastemballasje (tonn)	60	57	52	49	49

Slam fra private avløpsanlegg:

Mengde slam fra disse anleggene var 1380 m³ i 2022.

Økonomi

Sammenligning av budsjett og regnskap

	Regnskap 2022	Reg. budsjett 2022	Oppr.budsj 2022	Avvik
Netto ramme				
Selvfinansierende	-5 747	-2 928	-2 928	2 819

Regnskapet viser en merinntekt på 2,8 mill. i forhold til budsjett. Årsaken er i hovedsak merinntekt på tilknytningsgebyrer og forbruksgebyrer.